

Niezbyt związane wprowadzenie do Mastodona

Licencja i prawa autorskie

Niezbyt związane wprowadzenie do Mastodona

Tytuł oryginału: An Increasingly Less-Brief Guide to Mastodon

Oryginał: Copyright © 2018-2026 Noëlle Anthony - licencja MIT

Przekład: Copyright © 2022-2026 Łukasz Wójcik - licencja MIT

Permission is hereby granted, free of charge, to any person obtaining a copy of this software and associated documentation files (the "Software"), to deal in the Software without restriction, including without limitation the rights to use, copy, modify, merge, publish, distribute, sublicense, and/or sell copies of the Software, and to permit persons to whom the Software is furnished to do so, subject to the following conditions:

The above copyright notice and this permission notice shall be included in all copies or substantial portions of the Software.

THE SOFTWARE IS PROVIDED "AS IS", WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO THE WARRANTIES OF MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE AND NONINFRINGEMENT. IN NO EVENT SHALL THE AUTHORS OR COPYRIGHT HOLDERS BE LIABLE FOR ANY CLAIM, DAMAGES OR OTHER LIABILITY, WHETHER IN AN ACTION OF CONTRACT, TORT OR OTHERWISE, ARISING FROM, OUT OF OR IN CONNECTION WITH THE SOFTWARE OR THE USE OR OTHER DEALINGS IN THE SOFTWARE.

Wstęp

Bazą wyjściową dla tego poradnika jest [An Increasingly Less-Brief Guide to Mastodon](#) autorstwa [Noëlle Anthony](#) oraz [współtwórców](#). Pierwotnie miało to być po prostu wierne tłumaczenie oryginału. Jednak długofalowym celem tego poradnika jest wyjście poza rolę przekładu językowego i nieco bardziej precyzyjne opisanie tego, jak działa Mastodon w Polsce. Jednak dopóki pewne koncepty i zjawiska nie zaistnieją na polskim Mastodonie, niniejszy poradnik posługuje się przykładami z oryginalnej wersji.

Spokojnie. Mastodon nie jest taki straszny!

Mastodon ma wiele wspólnego z innymi sieciami społecznościowymi, zwłaszcza X / Twitterem, choć nie jest ich bezpośrednim zamiennikiem.

Wszystkie istotne różnice są oznaczone tak: **[!!!]**; z góry przepraszamy, jeśli coś zostało pominięte.

Zarówno autorka oryginału, jak i autor tłumaczenia dołożyli wszelkich starań, aby brzmiało to przystępnie, ale sugestie zmian są mile widziane!

Polskojęzyczną wersję tego poradnika (a więc tą, którą właśnie czytasz) znajdziesz zawsze pod adresem <https://mastodon-poradnik.pl>. Propozycje zmian do tej wersji możesz [zgłaszać na GitHubie](#).

Jeżeli masz konto na GitHubie i chcesz pomóc przy tworzeniu oryginalnej (anglojęzycznej) wersji tego poradnika, możesz przesłać propozycje zmian bezpośrednio. Możesz również skontaktować się z autorką poradnika [na Mastodonie](#) lub mailem: noelle AT noelle.codes.

Oryginalna (anglojęzyczna) wersja tej strony znajduje się pod adresem <http://guidetomastodon.com>. Linkując do niej, podlinkuj również do @Noelle@elekk.xyz. Dzięki!

Autorem tłumaczenia na język polski jest [Łukasz Wójcik](#). Polskojęzyczna wersja jest uaktualniana i uzupełniana o dodatkowe treści niezależnie od wersji oryginalnej.

Spis treści:

- [Czym jest Mastodon?](#)
- [Co łączy Mastodona z X / Twitterem?](#)
- [Co łączy Mastodona z e-mailem?](#)
- [Co odróżnia Mastodona od X / Twittera i e-maila? Czym są kanały na żywo?](#)
- [Czym jest fediversum \(ang. Fediverse\)?](#)
- [Jak budować obecność marki na Mastodonie?](#)
- [Jak mogę uzyskać weryfikację na Mastodonie?](#)
- [No dobrze, to jak przekonać ludzi, że jestem osobą, za którą się podaje?](#)
- [JAK WYBRAĆ INSTANCJĘ?](#)
- [Chcę rozmawiać z ludźmi po polsku. Jak wybrać instancję?](#)
- [Chcę pisać w innych językach. Jak wybrać instancję?](#)
- [Jak znaleźć na Mastodonie ludzi, których znam z X / Twittera?](#)
- [Wpadła mi w oko inna, ciekawsza instancja. Czy mogę przenieść moje konto?](#)
- [Jak zmienić login?](#)
- [Jak wspomnieć kogoś, kto nie jest na mojej instancji?](#)
- [Jakie panują zasady na Mastodonie?](#)
- [Co zrobić, gdy zobaczę, że ktoś łamie zasady?](#)
- [Jakie są rodzaje wpisów?](#)
- [Jak działają ustawienia prywatności?](#)
- [Jak bardzo prywatne jest Prywatne?](#)
- [Co się dzieje, gdy ktoś dodaje mnie do obserwowanych?](#)
- [Dlaczego nie widzę wszystkich odpowiedzi pod cudzym wpisem?](#)
- [Więc jeśli ustawię konto jako prywatne, tylko zaakceptowani obserwujący będą widzieć moje wpisy?](#)
- [Co jeżeli ktoś mnie obserwuje albo pisze do mnie, a ja sobie tego nie życzę?](#)
- [Jak sprawdzić, czy dana osoba mnie wyciszyła lub zablokowała?](#)
- [Nie mogę dodać do obserwowanych kogoś, kogo znam.](#)
- [Co się dzieje, gdy przekroczę limit znaków?](#)
- [Ojej, w moim wpisie jest błąd lub literówka.](#)
- [Jak działa filtrowanie wpisów?](#)
- [Widzę za dużo podbijanych wpisów na osi czasu!](#)
- [Jak działają hasztagi?](#)
- [Co oznacza CW?](#)
- [Próbuję załączyć obrazek do wpisu. Co to za ikonka z okiem?](#)
- [Próbuję załączyć obrazek do wpisu. Jak dodać do niego opis zawartości?](#)
- [Dlaczego opisywanie obrazków jest takie ważne?](#)

- [Jak używać emoji?](#)
- [Dlaczego ktoś na innej instancji może używać tej emoji, a ja nie?](#)
- [Jak działa wyszukiwarka? Czy da się wyszukiwać wpisy?](#)
- [Dlaczego nie mogę zacytować czyjegoś wpisu jak na X / Twitterze?](#)
- [Kultura na Mastodonie jest jakaś taka... dziwna?](#)
- [Co oznacza czerwona świeczka?](#)
- [Jaka jest ogólnie przyjęta etykieta na Mastodonie?](#)
- [Mastodon jest spoko, ale X / Twitter wygląda lepiej.](#)
- [Mastodon jest spoko, ale chcę go używać w telefonie.](#)
- [Jak wygodnie używać kilku kont na Mastodonie?](#)
- [Jak stworzyć kopię zapasową mojego konta na Mastodonie?](#)
- [Czy da się używać Mastodona za pomocą klawiatury?](#)
- [Jak działa dodawanie do ulubionych na innych typach serwerów?](#)
- [Dziwne, na moim serwerze brakuje kilku funkcji.](#)
- [Dziwne, mój serwer ma dodatkowe funkcje.](#)
- [Mam jeszcze inne pytania.](#)
- [Jak mogę zaangażować się w rozwój tego poradnika?](#)

Czym jest Mastodon?

Mastodon to platforma do tworzenia sieci społecznościowych. Dzięki niej każda osoba może uruchomić własną stronę społecznościową oraz - jeżeli chce - udostępnić ją do użytku innym ludziom. Wszystkie strony na Mastodonie mogą komunikować się między sobą (jak również [wieloma innymi](#)). To takie skrzyżowanie X / Twittera z e-mailem, ale różniące się nieco od nich obu.

Nazwa "Mastodon" pochodzi od [amerykańskiego zespołu heavy-metalowego](#), ale jego identyfikacja wizualna nawiązuje do [prehistorycznego zwierzęcia podobnego do słonia](#).

Co łączy Mastodona z X / Twitterem?

Publikujesz krótkie wpisy i widzisz odświeżaną na bieżąco listę wpisów Twoich znajomych. W osobnej kolumnie możesz sprawdzić powiadomienia (odpowiedzi,

podbicia, polubienia i wiadomości bezpośrednie).

Wpisy na Mastodonie nazywane są “tootami” albo “tootkami” (od ang. “toot” - trąbić, choć słowo to ma też [mnóstwo innych konotacji](#)) - na podobnej zasadzie, jak wpisy na X / Twitterze są nazywane “tweetami”. Jeden “toot” może pomieścić do 500 znaków (lub więcej, jeżeli Twój serwer na to pozwala).

Wpisy na Mastodonie mogą być także podwane dalej (podbijane) - odpowiednik ‘retweetowania’ na X / Twitterze.

Mastodon obsługuje hasztagi, czyli słowa poprzedzone znakiem #. Klikając na hasztag w treści wpisu zobaczysz inne wpisy zawierające ten hasztag.

Jeżeli pamiętasz TweetDecka - to Mastodon posiada widok zaawansowany, który pozwala na wyświetlenie kilku kolumn na ekranie jednocześnie.

Co łączy Mastodona z e-mailem?

[!!!] Każda instancja Mastodona jest niezależna, ale działa w ramach wspólnej sieci, podobnie jak serwery poczty e-mail. Gdy zakładasz skrzynkę e-mail na wp.pl, to nie dostajesz automatycznie skrzynki na interia.pl czy gmail.com, ale możesz wymieniać wiadomości z ludźmi korzystającymi ze skrzynek na interia.pl czy gmail.com.

Tak samo tutaj - gdy zakładasz konto na mastodon.social, to nie dostajesz konta na innych instancjach. Możesz jednak rozmawiać z ludźmi z innych instancji, a oni mogą rozmawiać z Tobą.

Możesz mieć konta na wielu instancjach i używać każdego z nich do poruszania innych tematów. Możesz założyć konto na [hackers.town](#) aby pisać o technologii, konto na [elekk.xyz](#) aby rozmawiać o grach, oraz konto na [mastodon.online](#) do tematów ogólnych. Do każdego konta musisz logować się osobno i możesz mieć otwarte każde z nich w osobnej karcie lub oknie przeglądarki (wiele aplikacji mobilnych również posiada możliwość logowania na wielu kontach jednocześnie).

W przypadku Mastodona pojęcia “serwer” i “instancja” oznaczają dokładnie to samo.

Co odróżnia Mastodona od X / Twittera i e-maila? Czym są kanały na żywo?

Brak algorytmu + kanały na żywo

W odróżnieniu od X / Twittera, Mastodon prezentuje wpisy wyłącznie w kolejności chronologicznej. Nie ma tu algorytmu decydującego o doborze lub kolejności wpisów.

[!!!] Mastodon posiada tzw. **kanały na żywo**, które możesz przeglądać: kanał z treściami z Twojego serwera, (ang. *'This server'*), kanał z treściami od ludzi, których obserwują ludzie z Twojego serwera (ang. *'Other servers'*) i kanał łączący oba powyższe (ang. *'All'*). Wszystkie te kanały prezentują wszystkie wpisy w kolejności chronologicznej i nie ma tu algorytmów decydujących o ich widoczności.

Kanał na żywo "Ten serwer" prezentuje wszystkie wpisy dodane przez ludzi na Twojej instancji. Reakcją jest każdy wpis wysłany przez nas *jako odpowiedź* na wpis innej osoby - samo wspomnienie tej osoby nie powoduje, że wpis staje się od razu odpowiedzią!.

Kanał "Inne serwery" prezentuje publiczne wpisy wszystkich ludzi, o których istnieniu wie Twoja instancja - również tych, którzy używają innych instancji. Twoja instancja wie o osobie z innej instancji wtedy, kiedy przynajmniej jedna osoba z Twojej instancji (Ty lub ktoś inny) KIEDYKOLWIEK doda tę osobę do obserwowanych.

Kanały na żywo, zwłaszcza na dużych serwerach, mogą czasem przytłaczać ilością treści i aktualizować się bardzo szybko. Korzystaj z rozwagą!

Inne różnice w porównaniu do X / Twittera

Tak naprawdę różnic między Mastodonom a X / Twitterem jest znacznie więcej, zarówno od strony technicznej, jak i kulturalnej. Poniżej kilka z nich:

1. Z uwagi na brak algorytmu, polubienie wpisu na Mastodonie nie wpływa na widoczność danego wpisu. Jest jedynie formą podziękowania dla jego autora.

2. W związku z punktem powyżej, są dwa skuteczne sposoby na zwiększenie zasięgu wpisu. Pierwszy z nich to **podbicie go (ang. boost)**. Podbijanie wpisów jest integralną częścią kultury Mastodona i ma o wiele więcej mocy, niż na Twitterze. Absolutnie akceptowalne są jawne prośby o podbicie czy też podbijanie własnych wpisów, a nawet własnych odpowiedzi na cudze wpisy.
3. Drugim sposobem jest **użycie hashtagów** (np. #muzyka, #giereczkowo, itp.). hasztagi są obserwowane przez ludzi zainteresowanych danymi treściami, a treści opatrzone nimi trafiają na osie czasu na wszystkich instancjach.
4. Każdy dodany wpis, jak również obrazki i ich opisy, **mogą być edytowane po publikacji - za darmo i bez ograniczeń ilościowych i czasowych**. Weź jednak pod uwagę, że historia edycji jest publicznie dostępna pod treścią Twojego wpisu, a osoby podbijające go dostaną powiadomienie o fakcie jego edycji.
5. Powiadomienia i filtry są o wiele bardziej rozbudowane niż na X / Twitterze i pozwalają na bardziej drobiazgowo ukrywanie różnych niechcianych rzeczy.
6. Opisy do profilu posiadają o wiele wyższy limit znaków. Istnieje też możliwość dodania tzw. metadanych (np. linków do innych stron albo krótkich informacji w formacie klucz-wartość), które nie wliczają się do limitu znaków w opisie.
7. Istnieje możliwość podpięcia dowolnej liczby wpisów do profilu. Do popularnych konwencji należy np. napisanie wpisu powitalnego (przedstawienie się) i podpięcie do profilu - ludzie lubią wiedzieć, kogo dodają do obserwowanych i czego mogą się spodziewać.
8. Nie ma reklam. Większość serwerów Mastodona to projekty prowadzone pro bono przez osoby prywatne, kolektywy, ale są też serwery prowadzone przez firmy i fundacje. Większość z tych projektów to przedsięwzięcia niekomercyjne, które utrzymują się z datków społeczności.
9. Nie ma żadnych statystyk ani pomiarów zaangażowania. Nawet liczniki podbić / polubień - z uwagi na rozproszoną naturę Mastodona i fediversum - nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistość. W większości przypadków nie ma związku pomiędzy "wiralowością" wpisu, a liczbą obserwujących nasz profil.
10. Moderacja na serwerach nie jest wirtualnym bezosobowym bytem. To osoby, które same również korzystają z Mastodona, ale które poświęcają czas i energię na służbę dla swojej społeczności. Rolą moderacji nie jest bycie internetową policją, lecz ochrona swoich społeczności - szczególnie tych najbardziej narażonych na różne formy prześladowania i tworzenie w ten sposób określonego klimatu i kultury danego serwera.

Więcej różnic między X / Twitterem a Mastodonem opisał Sebastian w swoim wpisie: <https://zb3.org/m0bi13/czym-mozecie-byc-zdziwieni-po-przejsciu-z->

Czym jest fediversum (ang. Fediverse)?

~~Niestety, nie możemy ci powiedzieć, czym jest fediversum~~

Fediversum, fedivers, fedi (ang. *"fediverse"* albo *"fedi"*) - to rozproszony zbiór serwerów, które porozumiewają się ze sobą za pomocą protokołów ActivityPub lub OStatus.

Mówiąc prostszym językiem - to taka część internetu, w której funkcjonują odpowiedniki popularnych platform społecznościowych: X / Twittera, Instagrama, YouTube, Wykopu i wielu innych, ale różniąca się od nich jedną szczególną cechą.

Otóż wyobraź sobie, że używając X / Twittera, możesz na swoim koncie zobaczyć filmy z kanałów YouTube, zdjęcia z Instagrama czy linki z Wykopu. W "tradycyjnym" świecie wymaga to zakładania osobnych kont w każdym serwisie z osobna.

Fediversum to taki zbiór małych X / Twitterów, YouTube'ów, Instagramów i Wykopów, działających niezależnie od siebie i prowadzonych przez różne osoby lub instytucje.

Istnieje mnóstwo różnych typów oprogramowania w fediversum, na przykład:

- Pixelfed - platforma do publikacji grafik podobna do Instagrama,
- Kbin - agregator linków podobny do Wykop.pl,
- Bookwurm - odpowiednik serwisu LubimyCzytać,
- WriteFreely - platforma blogowa
- i wiele innych

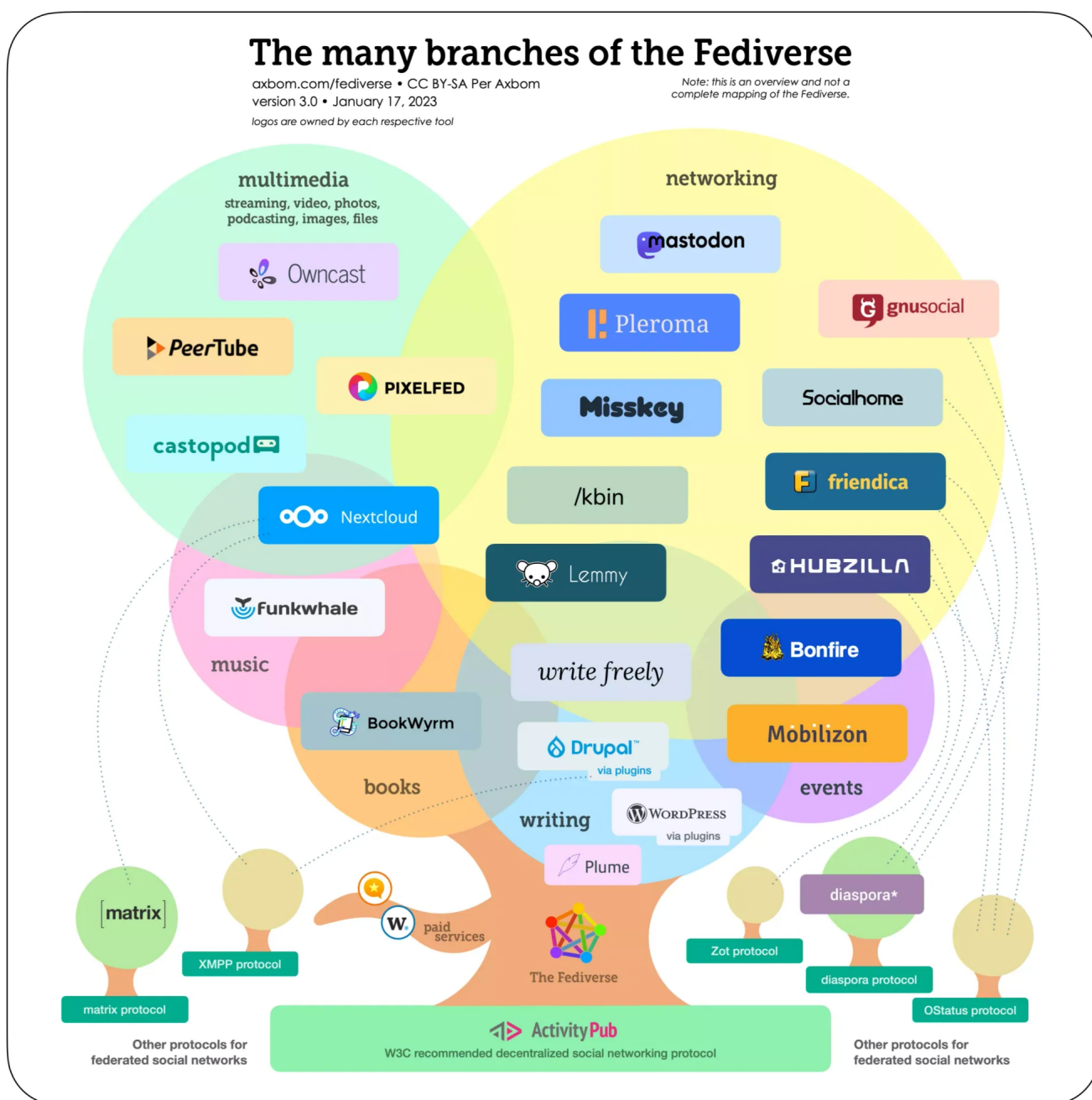
Mając konto na Mastodonie, możesz dodać do obserwowanych kogoś, kto ma konto na którymkolwiek z serwisów z powyższej listy i widzieć wpisy tej osoby w swojej osi czasu. Możesz także mieć osobne konta na każdym z tych serwisów z osobna (i wiele osób tak robi), ale jest to absolutnie opcjonalne.

Mastodon jest jednym z najpopularniejszych typów oprogramowania w fediversum, i to na nim koncentrujemy swoją uwagę. Czasem jednak używamy

terminów “Mastodon” i “fediwersum” naprzemiennie, ponieważ to, co dzieje się na Mastodonie, widoczne jest także z poziomu innych aplikacji w fediwersum. Wiele ludzi korzystających na co dzień z Mastodona może również posiadać konta w innych serwisach, np. Pixelfedzie czy Kbinie.

Jeżeli interesuje Cię, jakie inne serwisy dostępne są w fediwersum, może zainteresować Cię infografika ze strony <https://axbom.com/fediverse/>. Prezentujemy ją poniżej.

Autorem grafiki jest [Per Axbom](#). Dostępna jest na licencji CC BY-SA.

Jak budować obecność marki na Mastodonie?

[!!!] W skrócie: **bardzo ostrożnie.**

Mamy za sobą kilkanaście lat życia z X / Twitterem, Facebookiem i wieloma innymi serwisami, które przekształciły się w platformy do SEO, budowania świadomości marki czy korporacyjnej synergii - i powiedzmy sobie szczerze: większość z nas ma tego już po dziurki w nosie.

Obecność w fediwersum nie polega na konwersji obserwujących w klientów. To nie jest kolejne miejsce na SEO czy budowanie lojalności wobec marki. **Mastodona tworzą ludzie.** Nie patrz na nich jak na potencjalnych klientów, którzy mogliby coś od Ciebie kupić. Popatrz na ich jak na *ludzi*, których chcesz poznać.

Jeżeli tworzysz coś i wydaje Ci się, że ktoś mógłby kupić Twój produkt albo skorzystać z Twoich usług - wspaniale! Powiedz nam o tym - ale miej w pamięci, że jesteśmy ludźmi z krwi i kości, a nie grupą docelową dla Twojego działu marketingu.

Jest jedno irytujące zachowanie typowe dla wielu firm i niezbyt mile widziane wśród ludzi: **nie wysyłaj nikomu niezamówionych wiadomości reklamujących Twój produkt lub usługę.** Daj sobie trochę czasu na rozmowy z ludźmi, reaguj na to co mówią i wchodź z nimi w dyskusje. Gdy nabierzesz pewności, że ktoś mógłby zainteresować się tym, co masz do zaoferowania i jeszcze o tym nie wie - *dopiero wtedy* powiedz tej osobie o Twoim produkcie lub usłudze.

Jeżeli reprezentujesz firmę i masz polecenie “z góry”, że Wasza firma musi być “obecna na Mastodonie”, odpowiedz im następująco (i dodaj, że to my kazaliśmy Ci tak powiedzieć):

Mastodon tak nie działa. Jeżeli mamy tam być obecni, to musimy wyznaczyć jedną osobę, która będzie mogła tam *być sobą*, a nie tylko robić za dział prasowy firmy. To oznacza, że ta osoba niekoniecznie będzie się przyjaźnić ze wszystkimi (choć oczywiście będzie się starać), ale zawsze będzie traktować swoich rozmówców jak ludzi, a nie cele marketingowe. Jeżeli Wam to pasuje, to chętnie się tym zajmę. Jeżeli nie, to obawiam się, że musimy poświęcić więcej czasu na

zrozumienie, jak Mastodon działa, zanim zaczniemy myśleć o obecności naszej firmy na nim.

I jeszcze kilka luźnych uwag odnośnie obecności marki na Mastodonie - skierowanych głównie do osób decyzyjnych:

- Nie przywiązujcie się zbyt mocno do liczb. Mastodon, jak również całe fediwersum, jest o wiele mniejszy niż X / Twitter, ale powoli i systematycznie rośnie. Macie dostęp do społeczności, która może nie być najłatwiejsza w dotarciu i komunikacji, ale doceni Wasz wysiłek i chętnie kupi Wasze produkty. Jesteśmy takimi samymi ludźmi, jak Wasi obserwujący z Facebooka, X / Twittera czy gdziekolwiek indziej - cenimy klarowny przekaz i szczerą komunikację.
- Nie traktujcie Mastodona na pół gwizdka. Jeżeli budżet czasowy i pieniężny nie pozwala Wam na poświęcenie Mastodonowi tyle czasu, co innym serwisom, to nie ma problemu, ale z drugiej strony - nie marudźcie też, że społeczność traktuje Mastodona jak "tą jedyną" platformę i alergicznie reaguje na linkowanie treści z X / Twittera, Facebooka, Substacka czy innego popularnego serwisu. To Wy jesteście marką i to Wy macie budżet na działania marketingowe i rozwiązywanie problemów.
- Wchodzicie do społeczności, która powstała z myślą o ludziach marginalizowanych i potraktowanych niesprawiedliwie w innych serwisach. To ludzie mający mocne i często niepopularne opinie na tematy polityczne i społeczne, jak również ludzie znudzeni korporacyjną gadką i "tradycyjnym" marketingiem. To są także ludzie, którzy mogą żywić jawną niechęć wobec serwisów społecznościowych budowanych przez wielkie korporacje, przywiązani do idei otwartego oprogramowania, decentralizacji i prywatności w sieci. Są także ludzie, którzy odeszli od innych mediów społecznościowych, bo Mastodon oferuje lepszą atmosferę i przestrzeń do pogłębionych rozmów na różne tematy. Zastanówcie się, jak wykorzystać tę wiedzę.
- Na X / Twitterze dało się swego czasu wypracować sobie reputację "fajnej marki" samymi rozmowami ze społecznością i tutaj też się da. To jest dobry moment na budowanie długofalowych relacji, o ile nie macie presji na natychmiastowe wyniki i liczbę konwersji. Ludzie przypomną sobie o Was, gdy zechcą spróbować czegoś nowego, albo odczują potrzebę, którą Wasza marka zaspokaja.

- Obserwujcie społeczność. Wyczućcie, o co w tej nowej platformie chodzi i o czym się rozmawia. Bezrefleksyjne kopiowanie “trików”, które działały w innych mediach społecznościowych, może nie wystarczyć. To, co może Wam pomóc, to jest otwartość na nowe medium, chęć nauki i naturalna ciekawość wobec ludzi. Jesteśmy ludźmi, którzy *za jakiś czas* mogą zostać Waszymi klientami.
- Jeżeli pracujesz w dużej, powszechnie znanej firmie lub instytucji z liczną społecznością w innych serwisach, lub należysz do zarządu dużej korporacji - i wciąż chcecie być obecni na Mastodonie pod swoją marką - **rozważcie uruchomienie własnej instancji Mastodona**, tak jak robią to np.: [rząd Niemiec](#), [rząd Holandii](#), [dział R&D BBC](#), [instytucje Unii Europejskiej](#), czy [Medium](#). Uzyskacie w ten sposób pełną kontrolę nad swoimi danymi oraz swobodę w wyznaczaniu zasad na Waszej instancji i skalowaniu serwera pod swoje potrzeby.
- Jeśli mimo wszystko postanowicie - jako duży podmiot - ogłosić swoją obecność na jakimś ogólnodostępnym serwerze, jest duża szansa, że wzbudzicie zainteresowanie i przyciągnięcie za sobą wielu nowych obserwujących. Efektem tego będzie również zwiększone obciążenie serwera, co może zmusić administrację do podniesienia jego parametrów - a co za tym idzie, poniesienia dodatkowych kosztów. Pamiętajcie, że **publiczne serwery są finansowane przez zarządzające podmioty (najczęściej osoby prywatne) i społeczność wokół nich**, a ci nie zawsze dysponują budżetami na ich swobodne skalowanie. Nie ma tu funduszy venture capital czy innych zewnętrznych form finansowania, które pozwalają na wieloletnie operowanie ze stratami w budżecie i czekanie na masę krytyczną. A jeśli mimo to wciąż chcecie korzystać z ogólnodostępnej instancji - rozważcie regularne i znaczące wsparcie finansowe dla administracji Waszego serwera. Nie żerujcie jako firma na “darmowych” zasobach. Nie ma darmowych obiadów - ktoś za te serwery płaci.

O tym, co może się zdarzyć, gdy popularna osobistość zaczyna korzystać z Mastodona, pisze Aral Balkan w swoim artykule - <https://ar.al/2022/11/09/is-the-fediverse-about-to-get-fried-or-why-every-toot-is-also-a-potential-denial-of-service-attack/>.

Jak mogę uzyskać weryfikację na Mastodonie?

[!!!] W przeciwieństwie do Twittera / X, Mastodon nie posiada wbudowanego mechanizmu weryfikacji. Jesteś tym, za kogo się podajesz, a my Ci wierzymy. Jeżeli widzisz kogoś ze znaczkiem wyglądającym jak ikonka weryfikacji na Twitterze, to ta osoba po prostu dodała emoji do wyświetlanej nazwy.

Na niektórych instancjach może być wymagane potwierdzenie tożsamości przed założeniem konta, rejestracja za pomocą innej sieci społecznościowej albo inna forma weryfikacji tożsamości. Są to jednak **wyjątki od reguły**.

Jeżeli ktoś podaje się za Ciebie, skontaktuj się z administracją instancji, z której korzysta ta osoba, aby rozwiązać ten problem.

No dobrze, to jak przekonać ludzi, że jestem osobą, za którą się podaję?

Instancje Mastodona umożliwiają dodanie metadanych do Twojego profilu - maksymalnie do 4 pozycji wyświetlonych w tabelce na stronie Twojego profilu, za pomocą których możesz podlinkować do innych stron lub podać identyfikatory do innych profili w mediach społecznościowych. Metadane nie wliczają się w limit znaków opisu Twojego profilu.

Jeżeli wstawisz w te pola linki do innych Twoich stron, na niektórych instancjach znajdziesz możliwość zweryfikowania, czy te strony *należą do Ciebie*. W tym celu musisz dodać linku zwrotny do Twojego konta Mastodona na każdej z tych stron. Dla przykładu, jeżeli posiadasz stronę-wizytówkę, możesz dodać link do niej w metadanych Twojego konta na Mastodonie, a potem dodać link do Twojego profilu na Mastodonie w nagłówku Twojej strony. W ten sposób Mastodon zweryfikuje, że strona należy do Ciebie i zobaczysz, że link do tej strony w Twoim profilu będzie wyświetlany na zielonym tle ze znaczkiem weryfikacji.

Jeżeli Twoja instancja na to pozwala, instrukcję dodania linku do weryfikacji znajdziesz na stronie dostępnej po kliknięciu **Edytuj profil**.

Jeżeli nie posiadasz własnej strony, możesz również skorzystać z innych sposobów:

1. Publikując link do Twojego profilu Mastodona w widocznym miejscu w każdym innym serwisie społecznościowym, gdzie ludzie Cię kojarzą,
2. Jeżeli masz konto na X / Twitterze - możesz skorzystać z zewnętrznego serwisu do weryfikacji takiego jak [Twittodon.com](https://twittodon.com).

JAK WYBRAĆ INSTANCJĘ?

Celowo wielkimi literami.

~~Nie ma znaczenia~~

Wybór instancji w dużej mierze zależy od oczekiwań i nie ma jednej właściwej drogi. Masz do wyboru serwery z polskojęzyczną społecznością oraz setki serwerów zagranicznych (głównie anglojęzycznych). Jeżeli kluczem wyboru jest dla Ciebie łatwy dostęp do społeczności posługującej się konkretnym językiem, masz dwie drogi do wyboru - czytaj dalej.

Chcę rozmawiać z ludźmi po polsku. Jak wybrać instancję?

Jeżeli nie interesuje Cię obcojęzyczna część fediversum, Twoim najlepszym wyborem będzie jedna z instancji dedykowanych polskojęzycznej społeczności - mastodon.com.pl, 101010.pl lub wspanialy.eu. Jeżeli jesteś osobą o szeroko rozumianych poglądach lewicowych, może Cię zainteresować lewacki.space.

Nie musisz ograniczać swojego wyboru do instancji polskojęzycznych. Mają one jednak jedną istotną zaletę - Polacy już tam są, jest z kim rozmawiać już od pierwszych minut na serwerze i łatwo dotrzeć do nowych ludzi piszących po polsku. Mając konto na zagranicznej ogólnodostępnej instancji Twoje wpisy mogą ginać w tłumie, a znalezienie rodaków będzie nieco trudniejsze.

Jeżeli chcesz korzystać z obcojęzycznej instancji i pisać na niej po polsku, sprawdź jej zasady. Upewnij się, czy ta instancja ma jakieś reguły co do używania języków innych niż natywny dla moderacji tej instancji. Zrób to także w przypadku, gdy chcesz korzystać z polskojęzycznej instancji, ale zamierzasz pisać po polsku *oraz* w innych językach.

Niektóre instancje posiadają dość ściśle zasady co do używanego języka i zabraniają używania języków innych niż np. angielski. Zazwyczaj wynika to z faktu, że moderowanie wpisów w obcych językach zabiera więcej czasu i zwiększa ryzyko krzywdzących decyzji przy rozpatrywaniu zgłoszeń.

Chcę pisać w innych językach. Jak wybrać instancję?

Jeżeli interesuje Cię szersza (głównie anglojęzyczna) część fediwersum, masz większy wybór - ale jest on także nieco trudniejszy.

Wiele instancji jest sprofilowana pod specyficzne grupy ludzi. Kilka przykładów: `topspicy.social` i `lgbt.io` są bezpiecznymi społecznościami dla osób LGBTQIA+. `mstdn.games` i `gamepad.club` to miejsca skupiające entuzjastów gier. `hachyderm.io` jest społecznością ludzi związanych zawodowo z IT. `wandering.shop` powstał z myślą o fanach science fiction i fantasy. `infosec.exchange` skupia osoby zainteresowane cyberbezpieczeństwem. `mastodon.art` to społeczność artystów i osób kreatywnych. `botsin.space` z kolei pozwala na utrzymywanie i rozwój kont automatycznych (botów), a na `oulipo.social` niedozwolone jest dodawanie wpisów zawierających choćby jedną literę "e".

Jeżeli nie masz jeszcze konta na Mastodonie, dobrym pomysłem może być użycie jednej z większych instancji, takich jak `mastodon.online` - jednej z flagowych instancji - czy też jakimś popularnym ogólnodostępnym serwerze, np. `mstdn.social` lub `mas.to`. Te instancje posiadają liczne, z reguły przyjazne społeczności, którzy chętnie pomogą Ci znaleźć bardziej wyspecjalizowane miejsce, jeżeli zechcesz takiego poszukać. Przestrzegamy jednak, że z uwagi na rozmiar tych instancji, ich kanały na żywo mogą odświeżać się bardzo szybko.

`mastodon.social` i `mastodon.online` to dwie flagowe instancje finansowane przez podmiot non-profit finansujący rozwój projektu ([Mastodon gGmbH](https://mstdn.gmbh.org/)). Są one

na tyle duże, że wielu ludzi zakłada tam konta i nigdy nie interesuje się innymi instancjami. Bycie tam ma pewne zalety - nowe funkcje często pojawiają się tam wcześniej, niż na innych serwerach. Ale wiąże się też z pewnymi niedogodnościami - ich rozmiar sprawia, że w okresach dużego obciążenia mogą one ładować się bardzo wolno.

Niemniej, jeśli masz już konto na mastodon.social lub mastodon.online, dobrym pomysłem może być traktowanie go jak tymczasowego przystanku dopóki nie uda Ci się znaleźć instancji lepiej dopasowanej do Twoich potrzeb i zainteresowań. Gdy już taką znajdziesz, możesz wyeksportować z mastodon.social wszystkich ludzi obserwowanych, wyciszonych i zablokowanych, a następnie zaimportować ich na nowym koncie. Dzięki temu nie musisz robić tego wszystkiego drugi raz.

Jeżeli masz już konto na jakiejś instancji, ale masz wątpliwości czy jest ona dobrym miejscem dla Ciebie, poproś o sugestie instancji, które mogłyby bardziej Ci odpowiadać tematycznie. Ponadto, wyszukaj wpisów zawierających #hashtag, który Cię interesuje. Jeżeli znajdziesz większą grupę ludzi z jednej instancji, która rozmawia na dany temat - być może warto się tą instancją zainteresować.

Możesz także skorzystać z narzędzia do wyboru instancji na joinmastodon.org, czy też formularza na instances.social, jednak ich listy zawierają *mnóstwo* instancji i może to być dla Ciebie przytłaczające. Spokojnie, nie spiesz się.

Jak znaleźć na Mastodonie ludzi, których znam z X / Twittera?

Jeżeli znasz dane osoby, którą chcesz odnaleźć, masz do dyspozycji kilka metod:

- wpisz imię lub pseudonim tej osoby do wyszukiwarki dostępnej na Twoim serwerze Mastodona. Jeżeli wyszukiwarka Twojej instancji nie pokazuje żadnych sensownych wyników wyszukiwania, spróbuj także skorzystać z wyszukiwarek na innych instancjach, zwłaszcza dużych i popularnych (mastodon.social, mastodon.online, mstdn.social) oraz którejs z polskich instancji (np. 101010.pl lub mastodon.pl). Do skorzystania z wyszukiwarek udostępnianych na większości instancji nie potrzebujesz zakładać konta.
- w polskojęzycznej części fediwersum popularnym hasztagiem wśród ludzi przenoszących się z X / Twittera (zwłaszcza w okolicach listopada 2022 r.) jest

#ExiTT. Użyj go jako słowa kluczowego w wyszukiwarce na Twojej instancji.

- możesz także przejrzeć jeden z katalogów prowadzonych przez społeczność. Weź jednak pod uwagę, że są to katalogi globalne i znalezienie tam Polaków może być czasochłonne. Do popularnych katalogów należą:
 - <https://communitywiki.org/trunk>
 - <https://fediverse.info/explore/people>
 - <https://fedi.directory/>
- możesz także skorzystać z bazy zweryfikowanych kont w serwisie Twittodon - <https://twittodon.com/verified.php>.

Jeżeli nadal korzystasz z X / Twittera, możesz również użyć narzędzia o nazwie FediFinder - <https://fedifinder.glitch.me>. Narzędzie to przeszuka Twoje listy obserwowanych i obserwujących i wyświetli listę znalezionych linków do profili na Mastodonie.

Wpadła mi w oko inna, ciekawsza instancja. Czy mogę przenieść moje konto?

Tak i nie.

Możesz tego dokonać na jeden z dwóch sposobów: poprzez **przekierowanie** albo **migrację** konta.

Przekierowanie konta

Jeżeli wybierzesz **przekierowanie** konta, Twoje stare konto będzie wyświetlać komunikat o przeniesieniu i stracisz możliwość korzystania z niego (nie będzie się dało nic z niego opublikować). Zachowasz jednak możliwość wyeksportowania danych z tego konta oraz reaktywowania go w dowolnym momencie. Ludzie, którzy wejdą na Twoje stare konto, zobaczą informację, że można Cię znaleźć pod nowym adresem. Nic więcej nie zostanie przeniesione automatycznie.

Aby ustawić przekierowanie konta przejdź na stronę [adres Twojego serwera]/settings/migration/redirect/new (na przykład

elekk.xyz/settings/migration/redirect/new). Link ten znajdziesz na stronie poświęconej migracji konta. Wystarczy, że wpiszesz nazwę konta, do którego chcesz ustawić przekierowanie, a Mastodon zajmie się resztą.

Przy przekierowaniu konta możesz przenieść część swoich danych ręcznie. Zobacz kroki 4-6 poniżej.

Migracja konta

Jeżeli wybierzesz **migrację** konta, stanie się dokładnie to samo, co przy przekierowaniu konta. Ponadto **wszyscy, którzy Cię obserwują, automatycznie zaobserwują Twoje nowe konto** (dzięki czemu nikt nie będzie musiał drugi raz szukać i dodawać Cię do obserwowanych). *Możesz także przenieść swoich obserwowanych, listy zablokowanych, wyciszonych, zablokowane domeny i zakładki - system nie zrobi tego automatycznie za Ciebie.*

W żadnym z powyższych przypadków nie zostaną przeniesione Twoje wpisy ani subskrybowane hasztagi. Na nowym koncie zawsze zaczynasz z pustą historią wpisów.

Poniżej znajdziesz listę kroków do przejścia, aby **zmigrować** Twoje konto, wraz z kilkoma krokami opcjonalnymi (wiemy, że tych kroków jest dużo, ale dla ułatwienia pewne kwestie są rozdzielone).

1. Stwórz **nowe** konto. Możesz je założyć na instancji, na której teraz jesteś, albo dowolnej innej.
2. Na Twoim **nowym** koncie kliknij Preferencje, a następnie przejdź do sekcji Profil > Wygląd. Poniżej Twojego awatara i nagłówka znajdziesz opcję **Ustaw konto jako prywatne** - upewnij się, że jest ona *odznaczona* (gdyby była zaznaczona, istniałaby konieczność zatwierdzenia wszystkich obserwujących przeniesionych automatycznie w trakcie migracji). Jeżeli pole to zostało przez Ciebie odznaczone w tym kroku, kliknij przycisk **Zapisz zmiany** na górze lub na dole strony.
3. Na Twoim **nowym** koncie, pozostając w ustawieniach, przejdź do Konto > Ustawienia konta. Na dole strony, pod nagłówkiem **Przenoszenie z innego konta**, kliknij **utworzyć alias konta**.
4. Wpisz adres Twojego **starego** konta w formacie uzytkownik@instancja (na przykład noelle@elekk.xyz) i kliknij Utwórz alias.

5. (opcjonalnie) Na Twoim **starym** koncie wejdź w Ustawienia i przejdź do Import i eksport > Eksportowanie danych.
6. (opcjonalnie) Zobaczysz listę... hmm... statystyk Twojego konta? Obok "Obserwowanych", "List", "Zablokowanych", "Wyciszonych", "Blokad domen" i "Zakładek", znajdziesz opcję ↓ CSV. Kliknij w nią przy każdej rzeczy, którą chcesz przenieść na swoje nowe konto; spowoduje to pobranie plików z listami tych rzeczy w ustandaryzowanym formacie. Zapamiętaj, gdzie pobrane pliki zostały zapisane na Twoim urządzeniu.
7. (opcjonalnie) Na Twoim **nowym** koncie, w Ustawieniach, przejdź do Import i eksport > Importowanie danych. Dla każdego pobranego wcześniej pliku (z wyjątkiem List, których nie da się jeszcze importować):
 - Użyj rozwijanego menu (pod Importowane dane) aby wybrać właściwą rzecz do zaimportowania.
 - Pod nagłówkiem Dane, kliknij przycisk "**Przeglądaj...**". Wyświetli się okno wyboru pliku. Wybierz jeden odpowiedni plik CSV spośród pobranych w punkcie 6.
 - Zaznacz "**Nadpisz**", jeżeli ta opcja nie jest już zaznaczona.
 - Kliknij "**Załaduj**".
8. Na Twoim **starym** koncie przejdź do Preferencji, a następnie do Konto > Ustawienia konta. Na dole tej strony, pod nagłówkiem Przenieś konto kliknij "**zrobić to tutaj**".
9. Wpisz adres Twojego **nowego** konta w formacie login@instancja oraz hasło do Twojego **starego** konta. W ten sposób Mastodon weryfikuje, że konto należy do Ciebie. Następnie kliknij "**Przenieś obserwowanych**".

I gotowe! Miej na uwadze, że cała migracja oraz zaimportowanie Twoich danych może potrwać dłuższą chwilę - szczególnie jeśli przenosisz się z wielkiej lub długo istniejącej instancji.

[!!!!] Ważne: Powyższy proces to najbliższa rzecz, jaką Mastodon ma do zaoferowania w kwestii zmiany loginu.

Specjalne podziękowania dla [Teda](#) i arachnomymex'a za pomoc przy weryfikacji tej instrukcji!

Jak zmienić login?

[!!!!] W skrócie: nie da się. Gdy już wybierzesz login dla swojego konta, nie da się go zmienić. Wybieraj z rozwagą.

Rozwijając odpowiedź: jedyną możliwością zmiany loginu jest [migracja konta](#), ale nie zabierzesz ze sobą historii swoich wpisów.

Nadgorliwa administracja serwera mogłaby pokusić się o zmianę loginu bezpośrednio w bazie danych. Takie próby - na prośbę samych zainteresowanych - miały miejsce. Jednak zmiany te zaburzały federację na takich kontach; ludzie zgłaszali problemy z dostarczaniem wiadomości i widocznością wzmianek na innych instancjach.

Jak wspomnieć kogoś, kto nie jest na mojej instancji?

[!!!!] Adresy na Mastodonie przyjmują postać

@nazwa_użytkownika@adres_instancji. Moje konto na mastodon.social to @noelle@mastodon.social; moje konto na elekk.xyz to @noelle@elekk.xyz. Gdy wspominasz kogoś na innej instancji, musisz wpisać całą nazwę wraz z instancją (jednakże formularz dodawania wpisu zasugeruje Ci adres poszukiwanej osoby jeżeli Twoja instancja wie o jej istnieniu).

Jeśli wspominasz o kimś z Twojej instancji, wystarczy wpisać tylko pierwszy człon. Jeśli jesteś na elekk.xyz, samo @noelle zadziała tak samo, jak @noelle@elekk.xyz. Pomijając “@adres_instancji” dajesz Mastodonowi do zrozumienia, że chcesz wspomnieć osobę z tej samej instancji co Twoja.

Jakie panują zasady na Mastodonie?

To zależy od instancji. Każda instancja Mastodona posiada stronę pod adresem https://adres_instancji/about, która powinna zawierać informacje o instancji oraz definiować zasady społeczności. Dla przykładu, zasady instancji mastodon.social znajdują się na <https://mastodon.social/about>.

Miej na uwadze, że są to zazwyczaj wskazówki, a nie sztywne reguły. Każda instancja jest obsługiwana przez osobny zespół moderatorski - często w składzie jednej osoby! - i ma on zawsze ostatnie słowo w kwestii tego, co na instancji jest dozwolone, a co nie. Administracja Twojej instancji może nawet posunąć się do całkowitego blokowania innych instancji, jeżeli osoby stamtąd wchodzą w kurs kolizyjny z wartościami promowanymi przez Twoją instancję, a moderacja tamtej instancji nie wykazuje chęci współpracy.

Co zrobić, gdy zobaczę, że ktoś łamie zasady?

Jeżeli zauważysz łamanie zasad, możesz to zgłosić. Kliknij w przycisk z wielokropkiem (...) pod wpisem naruszającym zasady i wybierz Zgłoś @login_osoby_zgłaszanej (opcja ta znajduje się zazwyczaj gdzieś na dole menu). Otworzy się okno, w którym możesz zaznaczyć inne wpisy zgłaszanej osoby, jak również wpisać *powód* zgłoszenia, aby ułatwić moderacji zrozumienie, dlaczego wysyłasz zgłoszenie.

Jeżeli osoba naruszająca zasady jest na innej instancji, to obok powodu zgłoszenia znajdziesz także przełącznik umożliwiający przekazanie zgłoszenia do instancji tej osoby. W ten sposób zgłoszenie trafi nie tylko do moderacji Twojej instancji, ale również do moderacji tamtejszej instancji. Zanim jednak to zrobisz, **sprawdź reguły instancji, której używa zgłaszana przez Ciebie osoba**. Może się bowiem okazać, że z perspektywy tamtej instancji nie dochodzi do złamania reguł.

Moderacja i administracja Twojej instancji zobaczą w panelu informację, że zgłoszenie zostało wysłane od Ciebie. Jeżeli wybierzesz opcję przekazania zgłoszenia do instancji danej osoby, moderacja i administracja tamtej instancji *nie* zobaczy, kto wysłał zgłoszenie. Dowiedzą się tylko, że zgłoszenie przyszło z Twojej instancji.

Raczej nie otrzymasz powiadomienia o akcjach podjętych przez moderację w odpowiedzi na Twoje zgłoszenia. Możesz zapytać ich o to, ale przygotuj się na odpowiedź w rodzaju "nie komentujemy naszych reakcji na zgłoszenia". Czasem jednak zdarzają się sytuacje, gdy naruszenia są na tyle rażące, że administracje serwerów same z siebie zajmują stanowisko i informują publicznie o podjętych krokach.

Jakie są rodzaje wpisów?

[!!!!] Wpisy na Mastodonie (podobnie jak w całym fediwersum) mogą być połączone ze sobą na różne sposoby. Wykorzystujemy trzy terminy na określenie różnych rodzajów wpisów (mogą one być nazywane inaczej przez innych ludzi - nie ma tu wspólnej konwencji).

- **Samodzielne wpisy** - wpisy, które nie stanowią odpowiedzi na inny wpis, tj. do ich opublikowania nie trzeba kliknąć przycisku “Odpowiedz”. Są one na samej górze w sekwencji. W samodzielnych wpisach możesz dodawać adresy innych ludzi, aby ich oznaczyć - wpisy te nie stają się odpowiedziami.

Przykład: Możesz użyć standardowego formularza dodawania wpisu (“Co Ci chodzi po głowie” albo “What’s on your mind?” przy standardowych ustawieniach Mastodona) aby dodać nowy wpis.

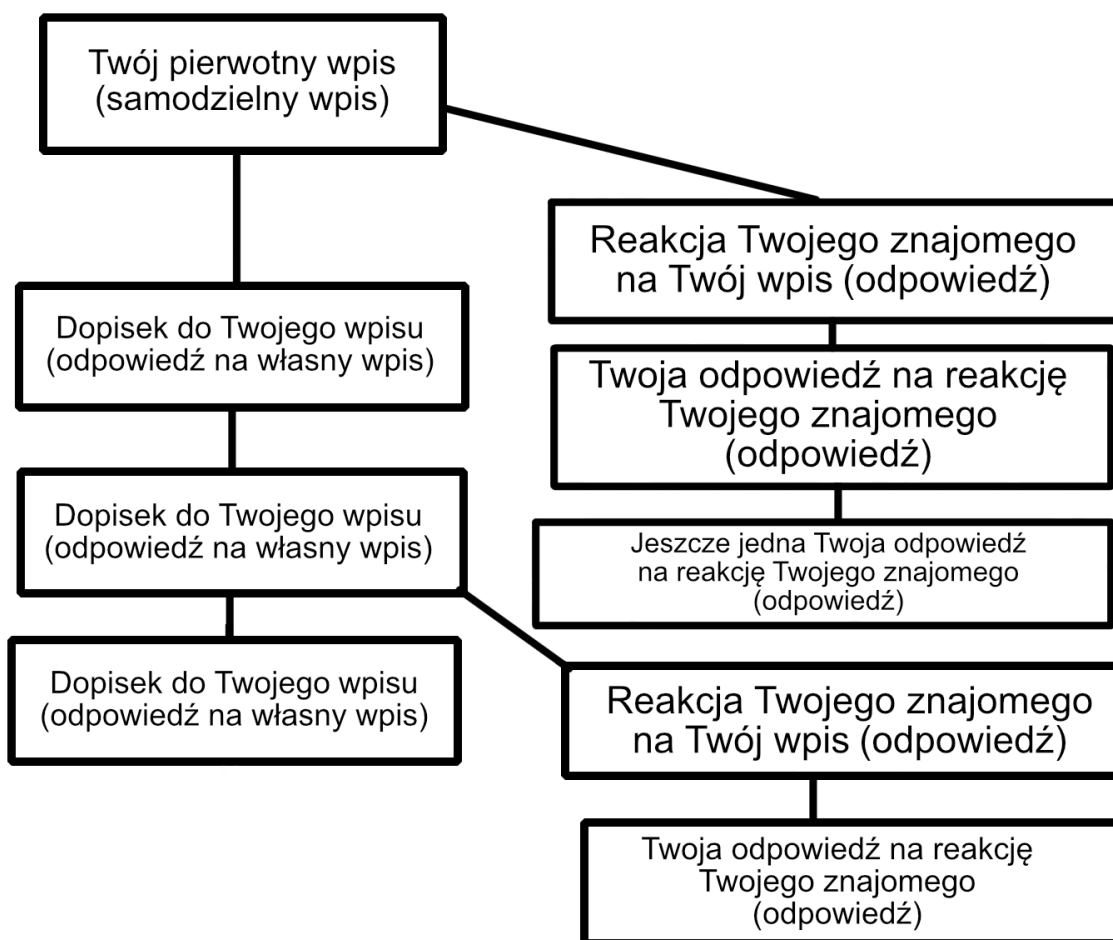
- **Odpowiedzi na własne wpisy** - Twoje bezpośrednie odpowiedzi do Twojego własnego wpisu albo do innej odpowiedzi do Twojego wpisu. W nich również da się oznaczać innych ludzi. Możesz dodać dowolną liczbę odpowiedzi do swoich wpisów i *dopóki żaden wpis innej osoby nie pojawi się powyżej tego, który już istnieje w sekwencji*, staną się one ciągiem odpowiedzi jedna pod drugą.

Przykład: Możesz kliknąć na ikonkę odpowiedzi przy własnym wpisie, aby dodać odpowiedź na niego, a następnie kliknąć na ikonkę odpowiedzi przy już dodanej odpowiedzi na wpis, aby dodać kolejną.

- **Odpowiedzi** - Twoje wpisy dodawane jako odpowiedź na cudzy wpis, *albo* *cudza odpowiedź* do cudzego wpisu.

Przykład: Możesz kliknąć na ikonkę odpowiedzi przy cudzym wpisie, aby na niego odpowiedzieć, **albo** kliknąć ikonkę odpowiedzi przy cudzym wpisie, aby dodać do niego odpowiedź, **albo** kliknąć ikonkę odpowiedzi przy swojej odpowiedzi na cudzy wpis.

Spójrz na diagram poniżej. Zwróć uwagę, że gdy tylko czyjś wpis zostanie dodany do sekwencji, Twoje odpowiedzi przestaną działać jako odpowiedzi do Twoich własnych wpisów. Jest to istotne, ponieważ odpowiedzi na własne wpisy i odpowiedzi innych ludzi na Twoje wpisy są różnie wyświetlane na osiach czasu Twoich obserwujących.

Jak działają ustawienia prywatności?

Pod każdym wpisem znajdziesz kilka ikonek. Interesuje nas ikonka kuli ziemskiej lub kłódki. Kliknij ją, aby wybrać ustawienia prywatności dla wpisu, który właśnie dodajesz.

*Możesz ustawić domyślny poziom prywatności dla wszystkich Twoich przyszłych wpisów w sekcji **Preferencje > Pozostałe > Widoczność postów**.*

Masz do dyspozycji następujące ustawienia:

Publiczny (ang. public)

To ustawienie oznacza, że wszyscy zobaczą Twój wpis. Pojawi się on na liście Twoich wpisów i na osiach czasu Twoich obserwujących. Twoje *samodzielne wpisy i odpowiedzi na własne wpisy* ustawione jako publiczne pojawią się:

- na liście Twoich wpisów,
- w osiach czasu Twoich obserwujących,
- w kanałach na żywo,
- na liście wspomnień u każdego, kogo oznaczysz za pomocą ich adresu (np. @osoba@mastodon.social).

Twoje publiczne *odpowiedzi* pojawią się:

- na liście Twoich *wpisów i odpowiedzi* (ale nie na liście Twoich wpisów - to dwie osobne listy!)
- w osiach czasu każdego z Twoich obserwujących, którzy *także* obserwują osobę, której odpowiadasz,
- na liście wspomnień u każdego, kogo oznaczysz za pomocą ich adresu.

Niewidoczny (ang. unlisted)

To ustawienie oznacza, że każdy może zobaczyć Twój wpis, ale nie pojawi się on w kanałach na żywo. Poza tą różnicą wpisy oznaczone jako niewidoczne działają dokładnie tak samo, jak wpisy publiczne.

Tylko obserwujący (ang. followers only)

To ustawienie oznacza, że tylko ludzie, którzy Cię obserwują, oraz ludzie, których wspomnisz w treści wpisu mogą go zobaczyć w swoich osiach czasu lub na stronie Twojego profilu. Gdy ktoś spoza Twoich obserwujących otworzy Twój profil, nie zobaczy tych wpisów.

Patrząc z perspektywy obserwujących Twój profil, wpisy tylko dla obserwujących działają dokładnie tak samo jako wpisy niewidoczne. **Twoje wpisy tylko dla obserwujących, w których wspominasz inną osobę, pojawią się we wspomnieniach u tej osoby, nawet jeżeli osoba ta nie obserwuje Cię!**

[!!!] Tylko wspomniane osoby (ang. mentioned people only)

Jak sama nazwa wskazuje: tylko ci ludzie, których wspomnisz w treści wpisu, zobaczą go, i będzie on widoczny dla **wszystkich** osób, które zostały wspomniane

(o ile Cię nie zablokowały lub wyciszyły). Pojawi się on na liście ich wspomnień oraz w kolumnie *Prywatne wzmianki*.

Miej na uwadze, że serwery używające oprogramowania kompatybilnego z Mastodonem, ale innym niż Mastodon, wcale nie muszą stosować się do powyższych ustawień. Używaj tej opcji z rozwagą!

Jak bardzo prywatne jest Prywatne?

Chcemy to podkreślić z całą powagą: **Wpisy widoczne tylko dla wspomnianych (“Prywatne wzmianki”, kiedyś zwane “Wiadomości bezpośrednie”) nie są szyfrowane ani zabezpieczone.**

Administracja Twojego serwera ma możliwość odczytania *wszystkich* wpisów opublikowanych na tym serwerze, jak również *wszystkich* wpisów wysłanych do ludzi korzystających z tego serwera. Jednakże proces ten jest upierdliwy.

Twoje prywatne wpisy nie pojawią się panelu administracyjnym serwera. Aby się do nich dostać, trzeba się zalogować do bazy danych - zazwyczaj za pomocą linii komend serwera. Administracja ma zazwyczaj inne rzeczy na głowie i nie robi tego dla przyjemności. Czasem jednak musi i jest ku temu ważny powód:

Jest to niezbędny środek bezpieczeństwa.

Administracja *nie chce* czytać Twoich prywatnych wpisów. Musi jednak mieć taką możliwość, ponieważ prywatne wpisy mogą być wykorzystywane do potajemnego nękania ludzi lub innych nielegalnych działań. W wielu systemach prawnych administracja serwera może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej *nawet jeżeli nie wiedziała, że nielegalny czyn miał miejsce*.

A zatem - administracja serwera przejrzy Twoje wpisy oznaczone jako prywatne tylko gdy nabierze podejrzeń, że nękaś kogoś albo robisz coś niezgodnego z prawem (najczęściej wskutek zgłoszeń innych osób). Upewnij się, że masz wystarczająco dużo zaufania do administracji, aby ten fakt nie stanowił dla Ciebie problemu. Jeżeli nie, to może warto rozejrzeć się za inną instancją.

Skoro już przy tym jesteśmy, warto odnotować, że tak samo jest na większości serwisów społecznościowych. Administracja Twittera może czytać Twoje prywatne

wiadomości. Administracja forum dyskusyjnego również może czytać Twoje wiadomości. Mastodon nie jest w tym aspekcie nowatorski ani nadzwyczajny. Tylko się upewniamy, że jest to dla Ciebie oczywiste.

Ogólna zasada jest taka: jeżeli aplikacja, której używasz, nie posiada szyfrowania end to end, to informacja, którą przez nią przesyłasz, nie jest zabezpieczona o ile nie użyjesz dodatkowych narzędzi do jej zabezpieczenia.

Co się dzieje, gdy ktoś dodaje mnie do obserwowanych?

~~Gdy ktoś dodaje Cię do obserwowanych, zaciągasz u tej osoby kredyt na całe życie. Gdy tylko Cię poprosi, będziesz mieć przymus porzucenia swojego dotychczasowego życia dla niej. A gdy już to nastąpi, ta osoba usunie Cię z obserwowanych. Jeśli sobie z tym poradzisz, powrót do normalnego życia nie będzie taki straszny.~~

Okej, żartowaliśmy.

Gdy ktoś doda Cię do obserwowanych, ta osoba będzie od tej pory widzieć Twoje wpisy na swojej stronie głównej - łącznie z wpisami widocznymi tylko dla obserwujących. Jeżeli chcesz, możesz ograniczyć liczbę obserwujących Cię osób poprzez kliknięcie **Edytuj profil** i wybranie **Ustaw konto jako prywatne**. Dzięki temu zyskasz możliwość własnoręcznego akceptowania i odrzucania ludzi, którzy chcą Cię dodać do obserwowanych.

Dlaczego nie widzę wszystkich odpowiedzi pod cudzym wpisem?

W dużym uproszczeniu: widzisz tyle, ile widzi Twój serwer - a widzi tyle, ile widzą osoby korzystające z niego.

Wpisy i reakcje osób z innych serwerów są widoczne tylko wtedy, gdy minimum jedna osoba z Twojego serwera doda kogoś z tego serwera do swojej listy obserwowanych. Twój serwer nie jest w stanie wyświetlić Ci odpowiedzi dodanej przez osobę, której nikt z Twojego serwera nie obserwuje.

Proces rozchodzenia się treści pomiędzy osobami na różnych serwerach nazywa się **federacją**. Serwery Mastodona zawsze “widzą” tylko część całego fediversum - a patrzą na nią oczami ludzi, którzy swobodnie dodają i usuwają osoby ze swoich list obserwowanych. Z tego powodu widoczność odpowiedzi i liczby reakcji z poziomu z Twojego serwera nie będą w pełni odzwierciedlać rzeczywistości.

Możesz sprawdzić odpowiedzi i reakcje na wpis osoby z innego serwera poprzez otwarcie oryginalnej strony z tym wpisem. W tym celu kliknij ikonę wielokropka (...) pod danym wpisem i wybierz opcję “Otwórz stronę oryginalną”.

Dodatkowo [komunikacja między serwerami może zostać zablokowana](#) zarówno przez osobę dodającą wpis, jak i administrację serwera - i wtedy odpowiedzi ludzi z tych serwerów nie będą widoczne.

Federacja na Mastodonie działa podobnie do tradycyjnego telefonu. Nie da się zadzwonić lub wysłać wiadomości do konkretnej osoby, jeżeli nie znamy jej numeru. Jednak Twój telefon jest w stanie pokazać numer dzwoniącej osoby oraz zapisać go w historii połączeń. Ty natomiast możesz w każdej chwili przejrzeć swoją historię połączeń.

Serwer Mastodona to taki specyficzny rodzaj telefonu. Część historii połączeń jest wspólna dla całej społeczności tego serwera - wszyscy widzą publiczne wpisy, podbicia i polubienia. Da się z niego także zadzwonić na inne telefony (obserwować i odpowiadać na wpisy ludzi z innych serwerów) oraz blokować niechciane połączenia na życzenie.

Więc jeśli ustawię konto jako prywatne, tylko zaakceptowani obserwujący będą widzieć moje wpisy?

Tak i nie.

Na prywatnym koncie akceptujesz prośby o obserwowanie *poprzez interfejs Mastodona*. To znaczy, że tylko ludzie, których zaakceptujesz na listę obserwowanych, zobaczą Twoje wpisy oznaczone jako **tylko obserwujący**. Twoje **niewidoczne** wpisy wciąż będą widoczne na Twoim profilu, a Twoje **prywatne** wpisy pojawią się na Twoim profilu oraz na lokalnej i globalnych osiach czasu.

Ale...

[!!!!] Każde konto na Mastodonie (na serwerze bez modyfikacji) udostępnia także kanał RSS zawierający wszystkie publiczne i niewidoczne wpisy - to znaczy te wpisy, które są widoczne na stronie profilu danego konta. Nie trafiają tam wpisy tylko dla obserwujących ani wiadomości bezpośrednie. Jeśli [dodasz ostrzeżenie o zawartości \(CW\)](#), na kanale RSS będzie widoczna będzie tylko treść CW bez rozwinięcia.

Twój kanał RSS jest dostępny pod adresem `https://<adres-twojego-serwera>/users/<twoj-login>.rss`. Na przykład, w przypadku mojego konta `https://elekk.xyz/@noelle` kanał RSS znajduje się pod adresem `https://elekk.xyz/users/noelle.rss` (pamiętaj aby pominąć @!).

Każdy może zasubskrybować Twój kanał RSS za pomocą specjalnego czytnika, aby śledzić na bieżąco Twoje publiczne i niewidoczne wpisy. Nie da się kontrolować, kto może wyświetlić Twój kanał RSS, a kto nie. Jednak konstrukcja kanału RSS wyklucza możliwość wyświetlenia w nim wpisów tylko dla obserwowanych lub wspomnianych osób. *Jeżeli wszystkie Twoje wpisy są widoczne tylko dla obserwujących, Twój kanał RSS będzie pusty.*

Pamiętaj, że zawsze możesz zmienić domyślne ustawienie widoczności Twoich wpisów w sekcji **Preferencje > Pozostałe > Widoczność wpisów**. Jeżeli Twoje konto jest ustawione jako prywatne, sensownym pomysłem może być ustawienie domyślnej widoczności wpisów jako 'Tylko obserwujący'. Dzięki temu nie będziesz mieć możliwości dodania wpisu publicznego lub niewidocznego przez przypadek.

Co jeżeli ktoś mnie obserwuje albo pisze do mnie, a ja sobie tego nie życzę?

Masz kilka możliwości.

- **Jeśli nie chcesz widzieć wpisów tej osoby**, możesz ją *wyciszyć*. Zablokuje to wyświetlanie wpisów tej osoby we wszystkich Twoich osiach czasu. Możesz również zablokować powiadomienia od niej (dodawanie do ulubionych, podbicia i wzmianki). Zatem jeżeli chcesz ukryć wpisy danej osoby, ale nie chcesz przegapić, kiedy ta osoba wchodzi z Tobą interakcje - da się to zrobić.
- **Jeśli nie chcesz widzieć tej osoby ani nie chcesz, aby ta osoba widziała Ciebie**, możesz ją *zablokować*. Zablokowana osoba zostanie automatycznie wyciszona. Jeżeli wcześniej obserwowaliście siebie nawzajem, to już nie będzie to możliwe. Osoba ta nie będzie mogła dodać Cię do obserwowanych i nie zobaczysz jej w żadnym z kanałów dopóki jej odblokujesz (jednak czytaj dalej!).
- **Jeśli ta osoba nęka Cię albo łamie zasady**, możesz [ją zgłosić](#) i moderacja Twojego serwera powinna na to zareagować.

W interfejsie WWW Mastodona wszystkie trzy opcje są dostępne po kliknięciu . . . przy jednym z wpisów lub na stronie profilu tej osoby.

Jest jednak małe ale.

Podobnie jak w przypadku [prywatnego konta](#), każda osoba - nawet zablokowana lub zawieszona przez moderację serwera - może otworzyć Twoją publiczną stronę lub kanał RSS i zobaczyć Twoje wpisy oznaczone jako publiczne i niewidoczne. Niestety nie ma na to rady. Pomocne może być ustawienie wszystkich wpisów jako widoczne tylko dla obserwujących.

Jak sprawdzić, czy dana osoba mnie wyciszyła lub zablokowała?

Nie da się. Nie dostaniesz powiadomienia o tym fakcie.

Jeśli dana osoba Cię wyciszyła, nie dowiesz się tego na pewno. Brak reakcji na Twoje wzmianki może wzbudzać podejrzenia, ale Mastodon celowo utrudnia

rozpoznanie, czy tak się stało. Ma to na celu zapobiegnięcie sytuacji, w której ktoś nęka Cię z kilku kont, żeby obejść wyciszenie.

Gdy ktoś Cię zablokuje, stracisz możliwość obserwowania tej osoby, a jej wpisy nie pojawią się w Twojej osi czasu. Gdy otworzysz profil tej osoby *wewnątrz interfejsu WWW Mastodona*, żaden z jej wpisów nie będzie widoczny. Warto jednak wiedzieć, że jeżeli otworzysz profil kogoś, kogo *nie obserwujesz*, a wpisy tej osoby się nie wyświetlą, to przyczyną nie musi być blokada, lecz np. problemy z serwerem. Nie wyciągaj pochopnych wniosków.

Jeśli ktoś Cię zablokował, wciąż możesz otworzyć publiczną stronę tej osoby i odczytać jej publiczne i niewidoczne wpisy. Publiczne profile nie wymagają logowania, aby je zobaczyć, więc nie ma możliwości rozpoznania, że to Ty i że dana osoba Cię blokuje. *Jednak bądźmy szczerzy*: jeśli ta osoba Cię zablokowała, to znaczy że nie życzy sobie kontaktu z Tobą. *Masz techniczną możliwość* czytania publicznych i niewidocznych wpisów tej osoby, ale może jednak przestań?

Naruszasz w znaczący sposób prywatność tej osoby i z premedytacją przekraczasz wyznaczone granice. Argument w stylu “oprogramowanie na to pozwala, czyli to jest w porządku” jest żałosny. Poważnie - zostaw tę osobę w spokoju.

Nie mogę dodać do obserwowanych kogoś, kogo znam.

Jeżeli osoba, którą znasz, korzysta z innego serwera Mastodona, i nie jesteś w stanie dodać jej do obserwowanych (np. widzisz kłódkę na profilu, a ta osoba nie ma włączonego akceptowania próśb o obserwowanie) - oznacz to, że **serwer tej osoby blokuje komunikację z Twoim** (albo na odwrót). Proces blokowania komunikacji między serwerami bywa nazywany **defederacją**.

Komunikację między serwerami może zablokować każda osoba, kto używa danego serwera (wtedy nikt z zablokowanego serwera nie będzie mógł komunikować się z tą osobą), jak również administracja serwera (blokada jest wtedy skuteczna dla całej społeczności tego serwera).

Dlaczego niektóre serwery są blokowane?

Jest to środek bezpieczeństwa.

Z uwagi na rozproszoną naturę Mastodona i całego fediwersum, różne serwery samodzielnie decydują o tym, co na nich jest dozwolone. Nie zawsze zasady jednego serwera są kompatybilne z zasadami pozostałych i tworzy to pole do nadużyć. Osoby z grup marginalizowanych bywają nękanie przez osoby z innych serwerów - często przy cichym przyzwoleniu, a nawet aktywnym udziale ich administracji.

Jeżeli administracja i moderacja serwera, co do którego zgłaszane są nadużycia, nie reagują na nie, albo pole do nadużyć wynika bezpośrednio ze zbyt liberalnych zasad tego serwera (a nawet ich braku) - osoby administrujące innymi serwerami mogą zablokować komunikację z tym serwerem, aby nie narażać swoich społeczności na dalsze nadużycia i nękanie.

Warto także mieć na uwadze, że osoby administrujące serwerami to wąskie grono. Często znają się nawzajem i wymieniają się informacjami. Defederacja na jednym popularnym serwerze może pociągnąć za sobą efekt kuli śnieżnej na innych, znacząco ograniczając zasięg blokowanego serwera w fediwersum.

Mogą też istnieć inne powody. Czasem powodem blokady danego serwera jest stwierdzenie niepożądanego aktywności na nim, naruszanie prywatności osób na innych serwerach czy też znacząco podwyższone zużycie zasobów innych instancji.

A czasem niestety zdarza się, że niektóre serwery są blokowane prewencyjnie z arbitralnych powodów - np. wysokiej liczby zarejestrowanych kont, kraju pochodzenia czy samego faktu, że instancja jest ogólnodostępna (a więc otwarta dla wszystkich). Bywa to kontrowersyjne - jednak należy pamiętać, że na każdym serwerze administracja ma pełne prawo swobodnie decydować o tym, komu zezwolić na komunikację, a komu nie.

Używam serwera, który jest blokowany przez wiele innych serwerów. Co robić, jak żyć?

Bardzo nam przykro. Istnieją dwa wyjścia z tej sytuacji:

1. Jeżeli chcesz nadal korzystać ze swojego serwera, bezpośredni powód blokady nie jest już aktualny, albo uważasz że serwer jest blokowany niesłusznie - **wywieraj nacisk na administrację swojego serwera, aby spróbowała dogadać się z administracjami innych instancji w**

sprawie zdjęcia blokad. Sensownym rozwiązaniem może też być zmiana standardów moderacji, aby takie sytuacje nie powtarzały się.

2. Jeżeli powyższe nie zadziała - rozważ **przeniesienie na inny serwer** albo załóż drugie konto na innym serwerze o lepszej reputacji.

Co się dzieje, gdy przekroczę limit znaków?

Spokojnie, nie da się. Mastodon nie pozwoli Ci dodać wpisu dłuższego niż limit na Twojej instancji. Nikt nie będzie miał do Ciebie pretensji.

Jeśli przeczuwasz, że Twoja wiadomość jest zbyt długa na jeden wpis, albo przyszło Ci do głowy coś jeszcze już po opublikowaniu wpisu, możesz *odpowiedzieć na własny wpis*. Mastodon obsługuje wątkowanie wpisów, więc możesz dodać dowolną liczbę wpisów jako odpowiedzi jedna na drugą, i cała seria wyświetli się po kliknięciu w którykolwiek z wpisów w Twoim wątku.

A zatem - jeżeli Twój wpis jest zbyt długi, podziel go i dodaj drugą część jako odpowiedź do pierwszego. A gdy przypomnisz sobie o czymś jeszcze, to po prostu dodaj odpowiedź do Twojego pierwotnego wpisu i ta odpowiedź będzie widoczna, gdy ktoś kliknie na oryginalny wpis.

Ojej, w moim wpisie jest błąd lub literówka.

Nie ma problemu! Możesz ten wpis **zmodyfikować po jego publikacji**.

Aby to zrobić, kliknij ikonę wielokropka (...) pod treścią Twojego wpisu i wybierz opcję "Edytuj". Dokonaj niezbędnych poprawek, a następnie kliknij "Opublikuj".

Edytowane wpisy są oznaczane na osiach czasu gwiazdką, zaś w metadanych pod ich treścią można podejrzeć historię ich edycji. Jest ona widoczna dla wszystkich, którzy widzą ten wpis.

Możesz edytować ten sam wpis **wielokrotnie i w dowolnym momencie** po jego opublikowaniu.

Jeżeli Twój wpis został podbity po publikacji, to osoby podbijające Twój wpis dostaną powiadomienie o jego edycji.

Alternatywnym sposobem na osiągnięcie tego samego jest opcja “Usuń i przeredaguj” - jednak w tym przypadku Twój pierwotny wpis zostanie skasowany.

Jak działa filtrowanie wpisów?

Filtrowanie wpisów jest o wiele bardziej rozbudowane niż na X / Twitterze. Dzięki temu możesz stworzyć osobne filtry działające w różny sposób w zależności od preferencji. Możesz na przykład tworzyć filtry czasowe, przeznaczone do wyciszania informacji o trwających aktualnie wydarzeniach.

Możliwe jest także częściowe ukrywanie wpisów za ostrzeżeniem - taki filtr działa wówczas w nieco podobny sposób do ostrzeżenia o zawartości (CW). Wpisy filtrowane w ten sposób możesz wciąż przeczytać poprzez kliknięcie w treść ostrzeżenia.

Listę założonych filtrów znajdziesz w preferencjach swojego konta w zakładce **Filtry**.

Klikając przycisk **Utwórz filtr** zobaczysz opcje tworzonego filtra. Możesz zdecydować o tym, czy filtr ma wygasnąć po określonym czasie, czy ma obejmować tylko stronę główną czy także inne sekcje, oraz zdecydować, czy filtr ma całkowicie usuwać wpisy sprzed Twoich oczu czy też ukrywać je za ostrzeżeniem z nazwą Twojego filtra.

Możesz też dodać słowa kluczowe / hasztagi lub frazy do tworzonego filtra. Wówczas filtr będzie automatycznie wyłapywał wpisy zawierające dane słowo lub frazę.

Możesz także dodawać pojedyncze wpisy do już stworzonego filtra. W tym celu rozwiń menu oznaczone ikoną . . . pod konkretnym wpisem, wybierz opcję “Filtruj ten wpis” i kliknij w nazwę stworzonego wcześniej filtra.

W okienku **Filtruj ten wpis** znajdziesz również możliwość stworzenia nowego filtra w locie. Filtr tworzony w ten sposób ukrywa wpisy za ostrzeżeniem ze

wszystkich miejsc na Twoim serwerze, gdzie mógłby być widoczny (strona główna, profile, powiadomienia, osie czasu itp.).

A czy da się usunąć dany wpis z listy filtrowanych?

Tak! Jeżeli Twój filtr posiada już dodane wpisy, w zakładce filtry zobaczysz informację o tym. Przejdź do formularza edycji filtra i kliknij odnośnik **Przejrzyj lub usuń wpisy z filtra**, aby dokonać zmian.

Widzę za dużo podbijanych wpisów na osi czasu!

Możesz wykorzystać dostępne opcje:

1. Aby wyciszyć wszystkie podbicia na swojej osi czasu, kliknij ikonę *“Pokaż ustawienia”* w górnym pasku interfejsu Mastodona i odznacz opcję *“Pokazuj podbicia”*.
2. Możesz także wyłączyć podbicia konkretnej osoby z Twojej listy obserwowanych. W tym celu przejdź na stronę profilu tej osoby, rozwiń menu obok przycisku *“Obserwuj”* i wybierz opcję *“Ukryj podbicia od @login”*).

Może się zdarzyć, że zobaczysz **ten sam wpis wielokrotnie podbijany przez różne osoby** z Twojej listy obserwowanych. Wejdź do ustawień profilu, przejdź do zakładki **Preferencje -> Pozostałe** i upewnij się, że masz zaznaczoną opcję *“Grupuj podbicia na osiach czasu”*. Dzięki temu ten sam wpis nie powinien pojawić się na Twojej osi czasu częściej niż raz na 40 wpisów.

Jeżeli Twoja oś czasu porusza się tak szybko, że grupowanie podbić nie pomaga, pomocne może być [utworzenie dedykowanego filtra](#) przeznaczonego do *“znikania”* popularnych wpisów. Możesz wtedy rozwinąć menu oznaczone ikoną . . . pod konkretnym wpisem, wybrać opcję *“Filtruj ten wpis”* i dodać go do wcześniej założonego filtra.

Podziękowania dla [Jakuba Klawitera](#) za sposób ze znikaczem wpisów.

Jak działają hasztagi?

Hasztagi to słowa opatrzone znakiem “#” umożliwiające zgrupowanie wpisów o podobnej tematyce na jednej osi czasu.

Aby stworzyć hasztaga, wpisz “#” i dowolną sekwencję liter lub liczb. Możesz używać liter z ogonkami. Hasztagi nie mogą zawierać znaków interpunkcyjnych, spacji, symboli ani emoji.

#fotografia jest poprawnym hasztagiem. #PięknoNauki również.

#Piekno-Nauki nie zadziała (hasztagiem stanie się jedynie #Piekno).

Hasztag stanowi metadane Twojego wpisu, tzn. dostarcza dodatkowych informacji ułatwiających jego zrozumienie. Jeżeli masz styczność z programowaniem, pomyśl o hasztagu jak o komentarzu w kodzie.

Hasztagi są śledzone przez każdą instancję. Kliknięcie w hasztag przenosi Cię do listy publicznych wpisów z tym hasztagiem. Możesz za ich pomocą czytać, co ciekawego przyniosła #polityka, znaleźć nowe osoby do obserwowania w tagu #FollowFriday, czy też zobaczyć prace artystyczne ludzi w tagu #mastoArt. Mastodon od wersji 4.0.0 pozwala na obserwowanie wybranych hasztagów, dzięki czemu wpisy zawierające obserwowany hasztag pojawiają się na Twojej osi czasu. Warto z tego korzystać - hasztagi bywają o wiele skuteczniejszym nośnikiem ciekawych treści niż obserwowane osoby.

Jeśli hasztag składa się z kilku słów, używaj wielkich liter - np.

#DepartamentWiedzyBezużytecznej zamiast

#departamentwiedzybezużytecznej. Dzięki temu hasztag będzie czytelniejszy, a czytniki ekranu poprawnie odczytają pojedyncze słowa w hasztagu.

Możesz #wplatać #hasztagi w #treść wpisu, ale lepiej jest umieszczać je na końcu, oddzielone od treści jedną pustą linią. Wówczas Mastodon (od wersji 4.2.0) wyświetli je w nieco innym stylu - mniej odciągającym uwagę od treści wpisu.

Nie przesadzaj z ilością hasztagów. Oczywiście nie ma limitu poza liczbą znaków, jednak duża liczba hasztagów treści może sugerować, że za bardzo rozmienniasz się na drobne.

Co oznacza CW?

[!!!!] CW to skrót od anglojęzycznego ‘Content Warning’ i oznacza ostrzeżenie o zawartości. Ukrywa ono Twój wpis za jakimś tekstem, którego treść możesz samodzielnie ustawić. Funkcja ta pozwala osobie czytającej podjąć decyzję, czy chce rozwinąć i przeczytać wpis, czy też go pominąć. Działa on trochę jak link “Czytaj dalej”.

Możesz używać ostrzeżeń o zawartości do oznaczania takich tematów jak:

- polityka
- seks
- tematy wzbudzające obrzydzenie
- częste fobie, takie jak pająki czy krew
- rozmowy o zdrowiu
- rozmowy o jedzeniu
- przemoc
- rozmowy o wojnach i konfliktach zbrojnych
- długie wpisy, które zajęłyby sporo miejsca na osiach czasu innych osób
- wpisy zawierające sporo emoji, które byłyby problematyczne do odczytania przez czytniki ekranu
- komentarze do dyskusji trwających gdzieś indziej w fediwersum, często oznaczone jako “meta” czy “dyskusja” (ang. “discourse”)

Niektóre popularne skróty, które napotkasz w ostrzeżeniach do wpisów anglojęzycznych:

- mh: zdrowie psychiczne (od ang. *mental health*)
- ph: zdrowie fizyczne (od ang. *physical health*)
- alc: alkohol (od ang. *alcohol*)
- pol: polityka, często w połączeniu z kodem kraju, np. “uspol” oznacza politykę USA
- pda: publiczne okazywanie czułości (od ang. *public display of affection*)
- nsfw: nie oglądać w miejscu pracy (od ang. *not safe for work*)
- ec: kontakt wzrokowy (od ang. *eye contact*) - zazwyczaj używany, gdy do wpisu dołączone jest zdjęcie przedstawiające człowieka lub zwierze patrzące centralnie w obiektyw aparatu. Dla wielu osób ze spektrum autyzmu jest to bodziec powodujący dyskomfort.

Oprócz tego w ostrzeżeniach mogą znaleźć się dodatkowe informacje:

- + i - w połączeniu z innym skrótem (np. mh+ albo mh-) sygnalizuje czy informacja jest pozytywna czy negatywna
- ~ jest stanem pośrednim między + a - - czyli mh~ oznacza stan bez zmian od czasu wcześniejszego statusu - czyli takie “bywało lepiej”
- ‘boosts ok’ / ‘boosts appreciated’ - prośba albo zachęta do podbicia wpisu
- ‘no boosts’ / ‘no favs’ - informuje, że dana osoba nie życzy sobie, aby jej wpis był podbijany / dodawany do ulubionych i warto to uszanować

Administracja niektórych serwerów może wymagać, aby wpisy o określonej tematyce były opatrzone ostrzeżeniami o zawartości. Nie jest to cenzura, lecz uprzejmość wobec ludzi, którzy patrzą na świat inaczej od nas i nie wynika to z ich świadomego wyboru. Dzięki ostrzeżeniom o zawartości osoby o zróżnicowanej wrażliwości na różne bodźce (np. w spektrum autyzmu, bojące się widoku pajaków, cierpiące na depresję, mające niezdrowe relacje z jedzeniem czy alkoholem itp.) mogą świadomie pominąć niektóre treści i wciąż cieszyć się bezpieczną i zdrową platformą do rozmów i wymiany myśli.

Jak formułować ostrzeżenia o zawartości?

Kieruj się swoim najlepszym osądem. Zadaj sobie pytanie: “czy jest jakiś powód, dla którego ktoś mógłby nie chcieć na to patrzeć?”. Masz możliwość, aby poświęcić zaledwie chwilkę czasu i uczynić fediwersum lepszym miejscem. Skorzystaj z tej możliwości!

Nie lubię tych wszystkich CW, ich rozwijanie jest męczące

Możesz wyłączyć wszystkie ostrzeżenia zawartości na Twojej osi czasu. Przejdź do preferencji Twojego konta, wejdź do zakładki **Wygląd** i zaznacz opcję **Zawsze rozwijaj wpisy oznaczone ostrzeżeniem o zawartości**.

Ojej, ktoś nie używa ostrzeżeń o zawartości!

Pamiętaj, że ostrzeżenia o zawartości to *tylko i wyłącznie* przyjęty zwyczaj i uprzejmość wobec innych. Każda osoba ma pełną dowolność co do tego, czy chce korzystać z tej funkcji. Tak długo, jak nie łamie zasad na swoim serwerze, **nie musi** tego robić. Dla wielu osób pewne tematy są integralną częścią ich życia lub kultury.

Jeżeli przyszło Ci do głowy upomnienie kogoś, bo nie używa ostrzeżeń o zawartości - **nie rób tego, serio**. Zjawisko to jest nazywane 'tone policing', często zdarza się przy wpisach poruszających nieprzyjemne tematy lub osobiste przeżycia innych osób i jest bardzo niemile widziane w społeczności.

Nie zachowuj się jak internetowa policja i nie pouczaj innych. Pozwól ludziom korzystać z Mastodona tak, jak im się podoba.

Pamiętaj, że dysponujesz także innymi narzędziami, które pozwalają ukrywać pewne treści na Twojej osi czasu. Może wystarczy odfiltrowanie konkretnego słowa lub hasztaga?

Próbuję załączyć obrazek do wpisu. Co to za ikonka z okiem?

[!!!!] Kliknięcie w tę ikonkę spowoduje, że Twój obrazek przykryje nakładka z ostrzeżeniem "Wrażliwa zawartość". Warto tego używać do oznaczania nagości, przemocy i krwi, tematów politycznych itp.

Być może zauważysz, że jeżeli do wpisu załączysz obrazek i użyjesz CW, nakładka "wrażliwa zawartość" pojawi się automatycznie i nie da się jej wyłączyć. To zamierzony efekt.

Uwaga: W niektórych klientach Mastodona da się *jednocześnie* ustawić CW, ale pozostawić obrazek *bez* nakładki "wrażliwa zawartość" - w większości przypadków jest to zachowanie niepożądane i może być źródłem nieporozumień. Jeżeli używasz klienta lub aplikacji, która nie ukrywa obrazków dołączonych do wpisów z CW, dodaj nakładkę "wrażliwa zawartość" manualnie po załadowaniu obrazka.

Próbuję załączyć obrazek do wpisu. Jak dodać do niego opis zawartości?

[!!!!] Gdy załączysz obrazek do wpisu, zobaczysz link “Edytuj” (z ikoną ołówka) w jego górnym prawym rogu. Kliknij w niego. Otworzy się okienko, w którym będziesz mieć możliwość zdecydowania, która część obrazka powinna być widoczna w podglądzie. Znajdziesz tam także możliwość ustawienia opisu zawartości obrazka, który będzie widoczny dla czytających Twój wpis przy najechaniu myszą oraz zostanie przeczytany przez czytniki ekranu (używane przez osoby z problemami ze wzrokiem) zamiast zwykłego “załączony obrazek”.

Z myślą o obrazkach składających się w większości z tekstu (np. zrzut ekranu z innej strony), Mastodon posiada wbudowany mechanizm rozpoznawania tekstu (OCR) i możesz go użyć do opisanie obrazka. Nie zapomnij jednak sprawdzić, czy wygenerowany opis jest poprawny.

Jeżeli z jakiegoś powodu OCR na Twojej instancji nie działa, możesz wykorzystać narzędzie online takie jak Online OCR - <https://www.onlineocr.net> do wygenerowania opisu (transkrypcji) Twojego obrazka.

Tekst w opisie obrazka ma swój własny limit 1500 znaków; **nie wlicza się on** w limit znaków dla treści Twojego wpisu!

Dlaczego opisywanie obrazków jest takie ważne?

Jedno słowo: dostępność.

Z Mastodona korzystają różni ludzie. Są tacy, którzy mają problemy ze wzrokiem i używają czytników ekranu. Są też tacy, którzy mają wyłączone wyświetlanie obrazków, żeby ograniczyć zużycie danych z pakietu internetowego.

Dyski i serwery bywają czasem kapryśne. Administracja Twojej instancji może zdecydować o usunięciu starych plików, a wtedy Twój obrazek już się nie wyświetli.

A czasem może się zdarzyć, że to, co chcesz pokazać na obrazku, będzie mało czytelne albo zbyt abstrakcyjne. Dla niektórych osób Twoje poczucie humoru może być zbyt abstrakcyjne lub zawoalowane - nawet mimo doskonałego wzroku i nielimitowanego dostępu do sieci.

Dzięki opisom do obrazków szeroka grupa ludzi może wchodzić w interakcję z Twoimi treściami znając ich pełen kontekst.

Możesz także wykorzystywać opisy do obrazków jako nośniki dodatkowego humoru (tak jak często robią to autorzy komiksów internetowych). Nie krępuj się korzystać z faktu, że opisy obrazków mają swój osobny limit znaków i wstawiaj tam cokolwiek chcesz. Możliwości są nieograniczone!

Jak używać emoji?

Jeżeli Twój serwer udostępnia własne emoji, to możesz ich używać w treści swoich wpisów poprzez umieszczenie ich nazwy między dwukropkami, np. :blobheart:. Gdy wpiszesz : i zaczniesz coś pisać (bez spacji), Mastodon podpowie Ci, z jakich emoji możesz skorzystać. Możesz także wybrać konkretną emoji z listy: aby ją zobaczyć, w formularzu na treść wpisu kliknij na emoji w górnym prawym rogu (najpewniej ludzik śmiejący się do łez).

Możesz także skorzystać z [wyszukiwarki emoji](#), aby sprawdzić, jakie emoji są dostępne na konkretnym serwerze.

Emoji dostępne na serwerach Mastodona są nazywane ‘emojos’, ale nikt już nie pamięta dlaczego.

Dlaczego ktoś na innej instancji może używać tej emoji, a ja nie?

[!!!!] Na każdej instancji administracja może dodawać własne emoji i wiele z nich z tego korzysta.

Administracja Twojej instancji posiada opcję skopiowania dowolnej emoji z innej instancji. Jeżeli zauważysz emoji, która Ci się podoba, ale nie jest dostępna na Twojej instancji, poproś administrację Twojego serwera o skopiowanie jej.

Jak działa wyszukiwarka? Czy da się wyszukiwać wpisy?

Wyszukiwarka w Mastodonie pozwala na wyszukiwanie wpisów, profili, hashtagów i aktualności komentowanych przez ludzi na wszystkich serwerach Mastodona.

Od wersji 4.2.0 Mastodon pozwala na pełnotekstowe wyszukiwanie wpisów. Dostępność tej funkcji jest zależna od ustawień serwera oraz indywidualnych preferencji każdej osoby, której wpisy mają być wyszukiwane. Ustawienie to jest domyślnie wyłączone w ustawieniach konta i możesz je aktywować wchodząc w Profil, Prywatność i zasięg i wybierając opcję Pokaż publiczne wpisy w wynikach wyszukiwania.

Ponadto, jeżeli wejdiesz w interakcję z danym wpisem (np. polubisz go lub odpowiesz na niego) - ten wpis będzie dla Ciebie możliwy do wyszukania.

W przypadku wielu grup osób pełnotekstowe wyszukiwanie może ułatwiać ich nękanie. Prześladowcy często wyszukują konkretne słowa lub frazy (np. "TERF", "homofobia" czy "biała supremacja") aby atakować i dręczyć ludzi. Z tego powodu funkcja wyszukiwania wpisów jest domyślnie wyłączona - w ten sposób Mastodon pozwala ludziom podjąć świadomą decyzję co do tego, czy i jak łatwo chcą być widoczni dla innych.

Dlaczego nie mogę zacytować czyjegoś wpisu jak na X / Twitterze?

[!!!!] Jest to funkcja zapobiegająca nękanii. Jeżeli chcesz odpowiedzieć na czyjś wpis, to zrób dokładnie to - dodaj odpowiedź do tego wpisu. Nie możesz tak po prostu rzucić go swoim obserwującym i dołączyć do tego złośliwy komentarz.

Daruj sobie robienie zrzutów ekranu wpisów i dołączanie ich jako obrazki. **Da się**, ale nie jest to postrzegane pozytywnie. Jeżeli będziesz tego nadużywać, szybko wyrobisz sobie złą reputację.

Funkcja cytowania wpisów wzbudza kontrowersje i jest przedmiotem licznych dyskusji. W styczniu 2023 r. twórca Mastodona Eugen Rochko potwierdził, że [rozważa jej wprowadzenie](#).

Kultura na Mastodonie jest jakaś taka... dziwna?

To prawda! Ale z czasem ta dziwność staje się bardzo przyjemna.

Ale najpierw o nas, polskojęzycznej społeczności internetu.

Jest nas, osób mówiących po polsku, stosunkowo niewielka liczba w skali świata. Mieliśmy nieco inną historię internetu niż USA czy kraje zachodniej Europy. Dla ludzi z tych krajów Twitter czy Facebook mogły być pierwszymi krokami w internecie. Ale Twitter i Facebook wcale nie były pierwszymi serwisami społecznościowymi: zajęły miejsce innych projektów, takich jak MySpace, Orkut czy Friendster.

Facebook i Twitter dodały język polski do swoich interfejsów dopiero po kilku latach swojego istnienia. Ale znacznie wcześniej zaczęły już miejsce innych projektów prowadzonych w Polsce: Głona, Naszej-klasy, Blip.pl i wielu, wielu innych.

W polskojęzycznej części Mastodona i fediwersum spotkasz szeroki przekrój ludzi. Niektórzy mogą pamiętać każdy z serwisów wymienionych w paragrafie powyżej. Niektórzy nigdy nie korzystali z X / Twittera i nie chcą być na Facebooku. Inni przenieśli się na Mastodona, bo namówili ich znajomi. Jeszcze inni są na Mastodonie, ale równolegle korzystają z innych serwisów. Wyraźna różnorodność tej grupy wynika również z jej (jak na razie) niskiej liczebności - łatwiej się nawzajem zauważyć, gdy wokoło nie ma tłumów.

Kultura polskojęzycznego fediwersum jest mieszanką motywów znanych już z innych stron społecznościowych, ale jest też czymś zupełnie nowym i świeżym. Zakładając konto na Mastodonie dokładasz cegiełkę do jej rozwoju.

A jak znaleźć jej przejawy? Obserwuj dużo osób (zwłaszcza tych aktywnych) i zwracaj uwagę na hasztagi we wpisach innych ludzi.

Poniżej wybór popularnych motywów i hashtagów znanych w polskiej społeczności. Lista ta zapewne nie jest kompletna:

- #ExiTT - hashtag używany przez osoby przenoszące się na Mastodona z X / Twittera w celu łatwiejszego odnalezienia się nazwajem na nowej platformie. Zajrzyj tam, jeżeli chcesz znaleźć nowe osoby do obserwowania.
- #FediPomoc i #FediTipsPL - tutaj warto zajrzeć lub poprosić o pomoc w sprawie Mastodona i innych aplikacji w fediversum, zwłaszcza jeśli używasz ich od niedawna. Są tam ludzie, którzy chętnie odpowiedzą na Twoje pytania.
- **“Dzień dobry, smacznej kawusi”** - nieco żartobliwa tradycja witania się na początku dnia, popularna też na Facebooku czy Twitterze. Czasem ludzie załączają do tego link do jakiegoś artykułu istotnego w danej chwili czy śmieszny obrazek lub mem.
- #miniankiety, #bitwa, #AZabawa - hashtagi z ankietami i zabawami słownymi prowadzone przez użytkownika [@LukaszD](#).
- #giereczkowo - hashtag do rozmów o grach, głównie video, ale nie tylko. W odróżnieniu od nieco poważniej brzmiącego #gry chodzi to o gry jako przyjemną, niezobowiązującą formę rozrywki dla wszystkich.
- #literatura, #ksiazki, #ksiazkodon, #ksiazkary, #ksiazkowersum (i pewnie jeszcze kilka pominęliśmy) - mnogość hashtagów skupiających osoby lubiące czytać książki.
- #caturday- sobota, dzień kota. Jest sobota i masz kota? Masz święty obowiązek wstawienia jego zdjęcia. A jeżeli akurat nie jest sobota, ale chcesz wstawić zdjęcie swojego kota, to pomocny może być tag #MastoCats albo #CatsOfMastodon.
- #silentSunday - tradycja o wiele starsza od Mastodona, ale również tutaj kultywowana. Opublikuj ciekawe zdjęcie z tym tagiem, ale nie dodawaj do niego żadnego opisu. Zdjęcie ma się bronić samo bez słów.
- “drogie słonie”, “słonikować”, “idę na słoniu” - mastodont to taki wymarły włochoaty słoń. Więc ludzie w Polsce nazywają czasem Mastodona “słoniem” albo “słonikiem”, a czynność przeglądania lub publikowania na nim - “siedzeniem na słoniu” czy “słonikowaniem”.
- #drogiBlipie - w czasach popularności serwisu Blip.pl ten hashtag służył do zadawania pytań i proszenia o opinię szerszej społeczności.

- **John Mastodon** - w grudniu 2022 r. pewien amerykański serwis opublikował artykuł o Twitterze. Jego autor wspomniał, że John Mastodon - twórca platformy nazwanej od jego imienia - stracił konto na Twitterze. Wiadomość była prawdą w stylu Radia Erewań - twórca Mastodona nazywa się Eugen "Gargron" Rochko, usunięte konto na Twitterze nazywało się "joinMastodon" (ang. "dołącz do Mastodona"), a nazwa Mastodon... to już wcześniej wyjaśnialiśmy. W każdym razie wywołało to falę wesołości i krąży jako żart również w polskiej społeczności. Ktoś nawet zarejestrował domenę JohnMastodon.org i przekierował ją na wpis Eugena. Zaś na potrzeby [sesji pytań i odpowiedzi na Reddicie](#) Eugen założył konto o nazwie "NotJohnMastodon".
- popularne na polskim Mastodonie stają się też tzw. grupy Guppe Groups - podobne nieco do dawnych grup dyskusyjnych. Więcej na ten temat znajdziesz w [artykule Sebastiana](#).
- zdjęcia zwierząt domowych są zawsze mile widziane. Koty, psy, skrzydlate. Każde.

Zagraniczne fediwersum jest nieco większe i tu również dużo się dzieje. Poniżej kilka popularnych motywów z anglojęzycznej części Mastodona:

- emoji z ananasem - nikt tak naprawdę nie wie. [acw](#) wrzucił jako pierwszy, ktoś inny podchwycił, i tak to się kręci do dziś. Takie tam głupoty. Nie wiesz co napisać? No to masz już pomysł.
- AWOO - [Awoo.Space](#) to jedna z pierwszych instancji Mastodona. "Awoo" to dźwięk wyjącego wilka. Śmiesznie to brzmi. Awoo! (Pawoo.net nie ma z tym nic wspólnego; w języku japońskim "pawoo" jest oznaczają trąbienie słonia.). Ktoś się wkurzył na te wszystkie "awoo" i ustanowił karę 350 dolarów za każde "awoo". Spokojnie, nikt jej nigdy nie zapłacił.
- #gameing - podobne nieco do naszego #giereczkowo. Swego czasu istniało (i wciąż istnieje) przekonanie, że granie w gry określane hasztagiem #gaming jest "hardkorowe" i elitarne. Istniały też obawy, że pewne grupy graczy zawłaszczą hasztag #gaming. #gameing powstał jako środek zapobiegawczy; chodzi w nim o przyjemne, luźne i bezstresowe podejście do gier, czy to video czy innych.

Przyzwyczajasz się.

Co oznacza czerwona świeczka?

Na początku listopada 2017 r. w wyniku samobójstwa odeszła od nas znana i lubiana użytkowniczka Mastodona. Emoji z czerwoną świeczką i filiżanką kawy upamiętniają naszą przyjaciółkę Natalie Nguyen.

Więcej informacji:

- <https://hypertwins.org/mw/Woozle/Natalie>
- https://tdor.translivesmatter.info/reports/2017/11/03/natalie-nguyen_seattle-washington-usa_297004fd

Jaka jest ogólnie przyjęta etykieta na Mastodonie?

Nie ma jednego sztywnego zestawu reguł dla całego fediwersum. Jak wspomnieliśmy wyżej, różne serwery mają różne zasady. Mimo to, wielu ludzi kieruje się kilkoma prostymi regułami, których celem jest uczynienie Mastodona (i całego fediwersum) miejscem bardziej przyjaznym dla wszystkich.

- Jeśli załączasz obrazek do swojego wpisu, ale nie opisujesz go w treści, dodaj opis jego zawartości, aby ułatwić zrozumienie go przez osoby używające czytników ekranu. Wiele ludzi odmawia podbijania obrazków, jeżeli nie są one opisane.
- Jeśli załączasz obrazek, który zawiera **nagość, pornografię lub treści sugestywne seksualnie, krew, przemoc, politykę**, lub którykolwiek z popularnych czynników wywołujących zespół stresu pourazowego lub niepokój (np. jedzenie, pająki), [oznacz go jako treść wrażliwą](#).
- Jeżeli *treść* Twojego wpisu porusza którykolwiek z powyższych tematów, [wstaw ostrzeżenie o zawartości \(CW\)](#).
- Nie potrzebujesz skracacza linków. Mastodon zakłada, że wszystkie adresy URL mają dokładnie 20 znaków. Pozwól ludziom zobaczyć, gdzie naprawdę prowadzi Twój link.

- Jeżeli tworzysz bota, który publikuje treści automatycznie, ustaw go tak, aby [publikował wpisy jako niewidoczne](#). W ten sposób zmniejszysz ryzyko, że Twój bot zostanie oflagowany jako spam.
- Jeżeli używasz skryptu, który przesyła Twoje wpisy z X / Twittera na Twoje konto na Mastodonie, ustaw go tak, aby wpisy zawierały ostrzeżenie o zawartości (CW). W ten sposób nawet wpisy na wrażliwe tematy będą poprawnie oznaczone na Mastodonie.
- Jeżeli widzisz konwersację i chciałbyś dodać w niej coś od siebie:
 - Przejrzyj całą konwersację i upewnij się, że ktoś już wcześniej nie napisał tego samego, co Ty
 - Upewnij się, że ton Twojego komentarza pasuje do tej konwersacji, jest uprzejmy i pozwala rozstrzygać wątpliwości na korzyść innych rozmówców w konwersacji.
 - Angielskie słowo “noadvice”, jako hasztag albo treść CW, oznacza, że autor wpisu chce się tylko wyżalić i nie oczekuje pomocy ani porad. Miłe słowa i wyrazy współczucia są jednak bardzo na miejscu.
- Pamiętaj, że jeżeli ktoś nie odpowiada na Twoją wiadomość, to nie oznacza że Cię ignoruje. Może tej osoby akurat nie ma na Mastodonie. Może ma już tyle powiadomień, że przeoczyła Twój wpis. Może ta osoba całkiem wyciszyła konwersację, a wtedy Twoja odpowiedź nie będzie u niej widoczna! Ludzie mogą przegapić wpisy z wielu powodów, nawet jeśli są one skierowane bezpośrednio do nich. Nie bierz tego do siebie.

Mastodon jest spoko, ale X / Twitter wygląda lepiej.

Być może spodoba Ci się Semaphore - <https://semaphore.social/> - interfejs dla Mastodona rozwijany przez [Nicka Colleya](#).

Halcyon - <https://notabug.org/halcyon-suite/halcyon> jest klientem WWW dla Mastodona, który imituje interfejs X / Twittera. Jest oprogramowaniem open-source i istnieją liczne serwery oferujące dostęp do niego -

<https://www.halcyon.social/instances.php> - wybierz ten, który Ci najbardziej odpowiada. Użyj swoich istniejących danych do Mastodona przy logowaniu do

Halcyona. Na przykład, jeżeli masz konto na elekk.xyz, Twoim loginem byłoby twoje-konto@elekk.xyz oraz Twoje hasło.

Innym stosunkowo nowym projektem jest Elk - <https://elk.zone/>.

Jeszcze dłuższą listę zewnętrznych interfejsów znajdziesz w [wiki należącej do tego poradnik](#).

Pamiętaj, że wszystkie narzędzia powyżej są zewnętrznymi klientami, należącymi do kogoś innego niż administracja Twojej instancji. Upewnij się, że masz do nich wystarczająco dużo zaufania, aby powierzyć im swoje dane logowania!

Mastodon jest spoko, ale chcę go używać w telefonie.

Interfejs Mastodona jest responsywny, więc możesz używać go w przeglądarce w Twoim telefonie. Dostępne są również liczne aplikacje mobilne - m.in. oficjalne aplikacje [dla iPhone'a](#) i [dla Androida](#).

Na iOS wypróbuj także [Ivory](#), [Toot!](#) albo [Metatext](#).

Na Androidzie świetnym wyborem jest [Tusky](#), ale istnieje także [Fedilab](#).

Nieco dłuższą listę dostępnych aplikacji dla Mastodona znajdziesz w [wiki należącej do tego poradnika](#).

Jak wygodnie używać kilku kont na Mastodonie?

Jeżeli używasz Mastodona w przeglądarce na komputerze, to dwa konta na różnych serwerach możesz otworzyć w osobnych kartach. Przy kilku kontach na tym samym serwerze pomocne mogą być kontenery w przeglądarce Firefox albo osobne profile w Google Chrome.

Możesz także skorzystać z zewnętrznych interfejsów webowych dla Mastodona. Opcję podpięcia wielu kont posiada między innymi [Semaphore](#) i [Mangan](#).

Podpinając drugie konto na tym samym serwerze wyloguj się z używanego, zaloguj na nowym i dopiero wtedy udziel aplikacji dostępu.

Opcja przełączania się między kontami jest także dostępna w wielu aplikacjach mobilnych, m. in. [Ivory](#) dla iPhone i [Tusky](#) dla Androida.

Podziękowania dla [m0bi](#) za pomoc przy odpowiedzi na to pytanie.

Jak stworzyć kopię zapasową mojego konta na Mastodonie?

[Alex Schroeder](#) stworzył doskonałe narzędzie do archiwizowania Mastodona - <https://github.com/kensanata/mastodon-backup/> - dzięki któremu stworzysz kopię zapasową swojego konta i wiele więcej.

Czy da się używać Mastodona za pomocą klawiatury?

W przeglądarce - tak. Listę dostępnych skrótów klawiszowych na Mastodonie znajdziesz pod adresem <https://<adres-twojej-instancji>/keyboard-shortcuts>. Link ten znajdziesz także w stopce strony, podpisany jako “Skróty klawiszowe”.

Jak działa dodawanie do ulubionych na innych typach serwerów?

Na Mastodonie możemy dodać wpis do ulubionych i nic poza tym. Na innych serwerach (Misskey, Pleroma, GNU Social itp.) możemy mieć dostęp do innych typów reakcji, zazwyczaj oznaczanych różnymi emoji - jak na LinkedIn czy Discordzie. I zazwyczaj z tymi polubieniami jest tak:

- Jeżeli dodasz do ulubionych wpis dodany z serwera innego typu, informacja o tym trafi na tamten serwer i zostanie wyświetlona poprawnie. Niektóre z tych serwerów pozwalają na używanie wielu różnych emoji jako reakcji. Każdy z nich implementuje generyczną emoji dla “polubienia”, która będzie widoczna przy treści wpisu.
- Jeśli ktoś z serwera innego typu zareaguje na Twój wpis wybraną emoji, zostanie ona zinterpretowana przez Twoją instancję Mastodona jako dodanie do ulubionych - nie ma znaczenie, jaka emoji zostanie użyta.

Dziwne, na moim serwerze brakuje kilku funkcji.

Możliwe, że nie jesteś na Mastodonie! Fediwersum to wielki zbiór serwerów połączonych ze sobą protokołem ActivityPub i oferuje wiele różnych rodzajów serwerów. Na Twoim serwerze może działać Pleroma, Misskey, GNU Social, lub coś jeszcze innego.

Niektóre typy serwerów są wyspecjalizowane w jednej rzeczy. Dla przykładu, Pixelfed - serwis przemyślany jako alternatywa dla Instagrama - prezentuje tylko wpisy z dołączonymi grafikami / zdjęciami i nie pozwala na dodawanie wpisów tekstowych. Bookwurm - alternatywa dla Goodreads - umożliwia ludziom tworzenie wirtualnych półek z książkami. Mobilizon - mimo że świetnie dogaduje się z Mastodonem - nie jest w ogóle serwisem społecznościowym, lecz platformą do śledzenia wydarzeń.

Niestety nasza wiedza na temat innych serwerów jest mocno ograniczona. Jeżeli potrzebujesz pomocy, zapytaj osoby używające tych serwisów czy istnieje poradnik taki jak ten.

Ale ja na 100% jestem na Mastodonie!

Być może Twój serwer używa przestarzałej wersji. Mastodon jest aktywnie rozwijany i co jakiś czas otrzymuje nowe funkcje. Jeżeli administracja Twojego serwera nie planuje wykonania aktualizacji, to niestety jedynym wyjściem dla Ciebie jest zmiana serwera.

Dziwne, mój serwer ma dodatkowe funkcje.

Jako że [kod źródłowy Mastodona jest dostępny publicznie](#), możesz go skopiować i dowolnie modyfikować. Niektórzy ludzie publikują swoje modyfikacje w sieci. Jedną z najpopularniejszych modyfikacji Mastodona jest [Mastodon Glitch Edition](#), znana też jako “glitch-soc” (jeśli dobrze pamiętamy, nazywa się tak od instancji na której została uruchomiona - [glitch.social](#)). Glitch-soc posiada szereg dodatkowych funkcji docenianych przez wielu ludzi, takich jak formatowanie wpisów za pomocą Markdown czy możliwość dodania wpisu, który zostanie opublikowany tylko w ramach instancji i nie będzie wyświetlany na innych serwerach.

Mam jeszcze inne pytania.

Pytaj śmiało! Ludzie zazwyczaj chętnie odpowiadają i udzielają pomocy.

Hasztagi, które pomogą Ci szybciej uzyskać pomoc: #FediPomoc, #FediPomocPL, #FediTipsPL.

Ponadto możesz skorzystać z poradników, które prezentują inną perspektywę:

- [Sebastian](#) prowadzi [blog na temat Mastodona i fediwersum](#),
- [Agnieszka R. Turczyńska](#) napisała [“tootorial” o zakładaniu i korzystaniu z konta w fediwersum na przykładzie Mastodona](#),
- [Jacek Zadrożny](#) napisał [poradnik do Mastodona dla osób niewidomych](#).

Istnieje też sporo materiałów anglojęzycznych:

- [FediThing](#) posiada [świetny przewodnik](#),
- [Ted](#) prowadzi [dokument z poradami i FAQ](#),
- [elilla](#) napisała [futurystyczne wprowadzenie do Mastodona](#).

Jeszcze więcej linków do ciekawych materiałów o Mastodonie znajdziesz w [wiki obok tego poradnika](#).

A jeśli nadal nie możesz znaleźć odpowiedzi na swoje pytanie, możesz także skontaktować się z:

- autorem tłumaczenia: <https://hachyderm.io/@lukem>
- autorką oryginalnej (anglojęzycznej) wersji tego poradnika: <https://elekk.xyz/@noelle>

Jak mogę zaangażować się w rozwój tego poradnika?

Sprawdź [instrukcje dla współtwórców!](#)